

JËFI NDAW YA KIRIST YÓNNI

Yeesu Kirist yéeg na ci asamaan

1 ¹Yaw Teyofil, téere bu jëkk, ba ma bindoon, ëmb na lépp li Yeesu tàmbali woona jëf ak a jàngle, ²ba ci bés, ba ko Yàlla yéeg ci asamaan. Lu ko jiitu joxoon na ay ndigal, jaare ci *Xel mu Sell mi, jëm ci ndaw ya mu tànnoon. ³Gannaaw ay coonom, ñëw na ci ñoom, di léen won ay firnde yu bare te wér ne mu ngi dund ; mu feeñu léen diirub ñeent fukki fan, di diisoo ak ñoom ci lu jëm ci nguuru Yàlla.

⁴Am bés muy lekk ak ñoom, mu sant léen ne : « Buleen sore *Yerusalem, waaye ngeen xaar li Baay bi dige woon te ma waxoon leen ko. ⁵Ndaxte *Yaxya daa na *sóob nit ñi ci ndox, waaye yéen dees na leen sóob ci Xel mu Sell mi fi ak ay fan yu néew. »

⁶Bi ñu dajaloo ak moom nag, ñu laaj ko : « Boroom bi, ndax ci jamono jii ngay yékkatiwaat nguuru Israyil ? » ⁷Mu ne léen : « Ngeen xam jamono yi ak saa, yi Baay bi dogal ci sañ-sañam, loolu mayuñu leen ko. ⁸Waaye bu Xel mu Sell mi ñëwee ci yéen, dingeen jot kàttan te nekk samay seede ci dëkku Yerusalem, ca diiwaani Yude ak Samari yépp ak ba fa àddina yem. »

⁹Bi mu waxee loolu, te ñu di ko xool, Yàlla yéeg na ko, te aw niir jël ko, làq ko seeni bët. ¹⁰Bi muy dem nag, te ñu ne jàkk asamaan, ñaar ñu sol yu weex daldi ne seef, taxaw ci seen wet. ¹¹Ñu ne léen : « Yéen waa Galile, lu tax ngeen taxaw, di xool ci asamaan ? Yeesu male ñu jële ci seen biir, yéeg ko asamaan, dina délsi ni ngeen ko gise, muy dem asamaan. »

Ñu tànn Macas, mu wuutu Yudaa, nekk ndaw

¹²Bi loolu amee ñu jóge ca tund, woowu ñuy wax *tundu Oliw ya, te mu dend ak *Yerusalem lu tollu ak kilomet^a, ñu daldi dellu Yerusalem. ¹³Bi ñu dikkee, ñu yéeg ca néeg, ba sut ca *taax ma, fa ñuy dal.

^a1.12 kilomet : maanaam li ñu maye Yawut yi, ñu dox ko ci bésub noflaay bi.

Ñoo doon Piyeer ak Yowaana,

Saag ak Andare,

Filib ak Tomaa,

Bartelemi ak Macë,

Saag doomu Alfe,

ak Simoŋ mi bokkoon ci mbooloo mi ñuy wax Ñi farlu ci
moom seen réew ;

ak Yudaa doomu Saag.

¹⁴Ñoom ñépp ñoo bokk menn xel, di wéy ci ñaan ci Yàlla, ànd
ak jigéen ñi ak Maryaama, ndeyu Yeesu, ak rakki Yeesu yu góor.

¹⁵Ca bés yooya nag Piyeer taxaw ca digg bokk ya, di mbooloo
mu tollu ni tééméer ak ñaar fukk. ¹⁶Mu ne léen : « Bokk yi, li
*Xel mu Sell mi waxoon ci Mbind mi jaarale ko ci gémmiñu
*Daawuda, fàww mu am. Waxoon na ci mbirum Yudaa, mi
wommat ñi jàpp Yeesu ¹⁷te mu bokkoon ci nun, ba am cér ci
liggéey bi. »

¹⁸—Pey gi Yudaa jotoon ci ñaawteefam, mu jënd ci tool,
daanu fa, ba fàcc, ay butitam tuuru. ¹⁹Loolu siiwoon na ci waa
Yerusalem, moo tax ci seen làkk ñuy tudde tool ba Akeldama,
maanaam « Toolu deret ».—

²⁰Piyeer teg ca ne : « Ndaxte lii lañu bind ci téereb Sabóor :

“Na këram gental,

bu fa kenn dëkk.”

Te it :

“Na keneen bey sasam.”

²¹Kon ñeel na nu, nu tànn kenn ci ñi bokk ak nun, diir bi
Yeesu doon dem ak a dikk ci sunu biir, ²²li dale ci bi ko *Yaxya
*sóobee ci ndox, ba bés ba ko Yàlla jële ci sunu biir, yéege ko.
Kooku war na ànd ak nun, di seedeel ndekkitel Yeesu. »

²³Bi ko Piyeer waxee, ñu tudd ñaar : Yuusufa, mi ñu dippee
Barsabas te di ko dàkkentale Yustus, moom ak Macas. ²⁴Ñu
ñaan ci Yàlla ne : « Boroom bi, yaw mi xam xolu nit ñépp, won
nu ki nga tànn ci ñaar ñii, ²⁵mu yenu liggéeyu nekk sa ndaw,
wuutu Yudaa, mi ko bàyyi, dem bérabam. » ²⁶Noonu ñu boole
léen, tegoo ay bant, bant ba dal ca Macas, mu fekki fukki ndaw
ya ak benn.

Ñëwug Xel mu Sell mi ca màggalu Pàntakot

2 ¹Bi bésu màggalu *Pàntakot agsee, ñoom ñépp booloo nañu
ci benn bérab. ²Ca saa sa riir jollée asamaan, mel ni ngelaw

lu gaaw te bare doole, daldi fees dell kër, ga ñu toog. ³Te ay làmmiñ yu mel ni sawara feeñu léen, ñu tasaaroo ci seen biir, toŋ ca kaw kenn ku nekk. ⁴Noonu ñu fees ak *Xel mu Sell mi ñoom ñépp, ñu daldi wax yeneen làkk, ni léen Xel mu Sell mi maye, ñu wax ko.

⁵Fekk booba amoon na ay Yawut yu daloon *Yerusalem, doon ay nit ñu ragal Yàlla te bokk ci xeeti àddina yépp. ⁶Bi nit ñi déggee riir ma nag, ñépp dajaloo, daldi waaru ci li ñu léen dégg, ñuy wax ku nekk sa làkk. ⁷Ñu waaru te yéemu naa : « Gisleen, ñiy wax ñépp, ndax duñu waa diiwaanu Galile ? ⁸Naka la mana ame nag, nu di léen dégg, kenn ku nekk ci nun, ñuy wax ci sa làmmiñ, wi nga nàmp ? ⁹Nun ñi ay Pàrt, waa Medi ak waa Elam, nun ñi dëkk Mesopotami, réewu Yawut yi, Kapados, Pont ak Asi, ¹⁰di waa Firisi, Pamfili, Misra ak weti Libi, yi dend ak *Siren, nun ak gan ñi jóge Room, ¹¹Yawut yi ak ñi tuub ci yoonu Yawut yi, waa Keret ak waa Arabi, nun ñépp nu ngi léen di dégg, ñuy yégle màggaayi Yàlla ci sunuy làkk ! » ¹²Noonu ñépp waaru, ba jaaxle lool, ñuy waxante ci seen biir ne : « Lii lu muy tekki ? » ¹³Waaye ñenn ñi di léen ñaawal ne : « Waay ! Ñii dañoo màndi ak biiñ. »

Piyeer yégal na mbooloo mi xibaaru jàmm bi

¹⁴Ci kaw loolu Piyeer taxaw, ànd ak fukki ndaw ya ak benn, mu wax ci kaw, di yégal mbooloo ma ne : « Bokki Yawut yi ak yéen ñépp ñi dëkk *Yerusalem, dégluleen bu baax te xam lii ma leen di wax ! ¹⁵Nit ñii màndiwuñu, ci ni ngeen ko fooge, ndaxte nu ngi ci yoor-yoor rekk. ¹⁶Waaye lii mooy li Yàlla waxoon, jaarale ko ci yonentam Yowel ne :

¹⁷“Yàlla nee na : Ci bés yu mujj yi,
dinaa tuur ci sama Xel ci kaw nit ñépp ;
seen xeet wu góor ak wu jigéen dinañu wax ci kàddug
Yàlla ;
waxambaane yi dinañu gis ay peeñu
te màggat yi di gént ay gént.

¹⁸Waaw, ci bés yooyu dinaa tuur ci sama Xel
ci sama kaw jaam yu góor ak yu jigéen,
te dinañu wax ci kàddug Yàlla.

¹⁹Dinaa wone ay kéemaan ci kaw ci asamaan
ak ay firnde ci suuf ci àddina,
muy deret, sawara ak ay niiri saxar.

20 Jant bi dina daldi lëndëm,
 weer wi deretal,
 bala bésu Boroom biy ñëw, di bés bu mag, bi ànd ak ndam.

21 Booba nag ku woo Boroom bi ci aw turam,
 dinga mucc.”

22 « Yéen bokki Israyil, dégluleen wax jii ! Yeesu mi dëkk Nasaret, nit la woon, ku Yàlla dëggal ci seen kanam ciy kéemaan, ay jaloore ak firnde, ya Yàlla defoon jaarale ko ci moom ci seen biir ; yéen xam ngeen ko. 23 Moom nag jébbale nañu ko, jaar ci nas, bi Yàlla dogaloon te xam ko lu jiitu ; te yéen rey ngeen ko ci daaj ko ci bant, jaarale ko ci loxoy bàkkaarkat. 24 Waaye Yàlla dekkal na ko, daggal ko buumi dee, ndaxte dee manu koo téye.

25 *Daawuda wax na ci mbiram ne :

“Saa su ne gis naa Boroom bi ci sama kanam ;
 gannaaw mu ngi ci sama ndijoor,
 duma raf.

26 Moo tax sama xol sedd, may woy sama bànnëex,
 te it sama yaram di tëdd ci yaakaar.

27 Ndaxte doo bàyyi sama ruu ci barsàq,
 te doo seetaan sa waa ju sell, mu yàqu.

28 Xamal nga ma yoonu dund ;
 dinga ma béglooji ci sa kanam.”

29 « Bokk yi, man naa leena wax lu wóor ci mbirum maam Daawuda, ne dee na te suul nañu ko ; bàmmëelam mu ngi ci nun ba tey. 30 Waaye yonent la woon, te xamoon na ne Yàlla digoon na ko ci ngiñ ne dina teg ci nguuram kenn ci askanam. 31 Kon gis na lu ñëwagul, di wax ci mbirum ndekkitel *Kirist ne bàyyiwuñu ko ci barsàq, te yaramam yàquwul. 32 Yeesu moomu nag, Yàlla dekkal na ko ; nun ñëpp seede nanu ko. 33 Yàlla yéegé na ko ak ndijooram, te jot na ci Baay bi Xel mu Sell mi ñu dige woon, ba tuur lii ngeen gis te dégg ko. 34 Ndaxte du Daawudaa yéeg ci asamaan, waaye moom ci boppam nee na :

“Boroom bi wax na sama Boroom :

‘Toogal ci sama ndijoor,

35 ba kera may daaneel
 say noon ci sa kanam.’ ”

36 « Na *bànni Israyil gépp xam bu wóor nag ne Yeesu moomu ngeen daajoon ci bant, Yàlla def na ko Boroom ak *Almasi bi. »

37 Bi ko mbooloo ma dégge, naqaru xol wu metti jàpp léen ; ñu daldi ne Piyeer ak ndaw ya ca des : « Bokk yi, lu

nu wara def ? » ³⁸Piyeer ne léen : « Tuubleen seeni bàkkaar, te kenn ku nekk ci yéen, ñu *sóob ko ci ndox ci turu Yeesu Kirist. Noonu Yàlla dina leen baal seeni bàkkaar te may leen Xel mu Sell mi. ³⁹Ndaxte li Yàlla dige woon, yéena ko moom ak seeni doom ak ñu sore ñépp, di ñépp ñi Yàlla sunu Boroom di woo ci moom. » ⁴⁰Noonu mu artu léen ak yeneen wax yu bare, di léen dénk ne : « Réccléen ci niti jamono ju dëng jii. »

⁴¹Ñi nangu ay waxam nag, ñu sóob léen ci ndox, te ca bés booba lu mat limub ñetti junniy nit yokku nañu ci ñoom.

Mbooloom ña gëm Kirist

⁴²Ñoom nag ñuy wéy ci njànglem ndaw yi ak cig bokk, ci *damm mburu ak ñaan ci Yàlla. ⁴³Ragal jàpp ñépp, te ndaw yi di def ay kéemaan ak ay firnde yu bare. ⁴⁴Ñi gëm nag dañoo booloo te bokk lépp. ⁴⁵Ñu jaay seeni suuf ak seen alal, séddoo ko, ku nekk ak la ngay soxla. ⁴⁶Te bés bu nekk ñu saxoo teew ak benn xalaat ca kër Yàlla ga, tey damm mburu ca kër ya ; ñuy lekk seen ñam ak xol bu laab tey bég, ⁴⁷di màggal Yàlla te am yiw ci wetu nit ñépp. Noonu bés bu nekk Boroom bi di yokk ca mbooloo ma ñi muc.

Piyeer faj na nit ku lafañ

3 ¹Am bés Piyeer ak Yowaana dem, ba bégga dugg ca kër Yàlla ga ca waxtuw ñaan, maanaam tisbaar. ²Fekk ñu indi fa nit ku judduwaale lafañ, ñu di ko teg bés bu nekk ca bunt, ba ñuy wooye Bunt bu rafet ba, ca kër Yàlla ga, ngir muy yelwaan ña fay dugg. ³Bi mu gisee Piyeer ak Yowaana nag, ñuy dugg ca kër Yàlla ga, mu dékk léen loxo. ⁴Ci kaw loolu Piyeer ak Yowaana ne ko jàkk, te Piyeer ne ko : « Xool nu. » ⁵Lafañ bi xool léen, yaakaar ne dina jot dara ci ñoom.

⁶Noonu Piyeer ne ko : « Awma xalis, awma wurus, waaye li ma am, dinaa la ko jox : ci turu Yeesu *Kirist mu Nasaret doxal ! » ⁷Mu jàpp ci loxol ndijooram, yékkati ko. Ci saa si ay tànkam ak ay kostanam dëgër. ⁸Mu tëb, daldi taxaw, di dox. Mu dugg ak ñoom ca kër Yàlla ga, muy dox, di tëb tey sant Yàlla. ⁹Noonu ñépp gis ko, muy dox, di sant Yàlla. ¹⁰Te ñu xàmmi ko, ne moo daan toog, di yelwaan ca Bunt bu rafet ba ca kër Yàlla ga. Ñu daldi waaru lool te yéemu ci li ko dikkal.

Waareb Piyeer

¹¹Naka waa ji taq ci Piyeer ak Yowaana, ñépp waaru ; ñu daldi daw, fekkisi léen ca bérab ba ñuy wax *Werandaa bu Suleymaan. ¹²Bi Piyeer gisee loolu nag, mu ne mbooloo mi : « Yéen waa Israyil, lu tax ngeen waaru ci lii ? Lu tax ngeen di nu xool jàkk, mel ni ci sunu kàttan, mbaa ci sunu ragal Yàlla lanu doxloo kii ? ¹³Yàllay *Ibraayma ak Isaaxa ak *Yanqóoba, di Yàllay sunuy maam, màggal na Ndawam Yeesu ; yéena xàcceek moom, ba jébbal ko *Pilaat, fekk naroon na koo bàyyi. ¹⁴Yéen xeeb ngeen Aji Sell ji te Jub, te tinul ab reykat. ¹⁵Bóom ngeen Aji Dundal ji, waaye Yàlla dekkal na ko ; seede nanu ko nun ñépp. ¹⁶Ci gëm turam la nit, kii ngeen di gis te xam ko, dëgëre ; waaw, turu Yeesu ak ngëm gi jóge ci moom, moo tax mu wér péññ ci seen kanam, yéen ñépp.

¹⁷« Léegi nag bokk yi, xam naa ne ñàkka xam a tax ngeen def ko, yéen ak seeni kilifa. ¹⁸Waaye noonu la Yàlla amale li mu yégle woon lu jiitu jaarale ko ci gémmiñug yonent yépp naan, *Almaseem dina sonn. ¹⁹Tuubleen seeni bàkkaar nag te waññiku ci Yàlla, ngir seeni bàkkaar far. ²⁰Noonu jamonoy péex dina bawoo ci Boroom bi, te muy yebal *Almasi bi mu leen jagleel, maanaam Yeesu. ²¹Asamaan war na koo yor, ba jamono ju ñuy defaraat lépp, di jamono ji Yàlla waxoon jaarale ko ci gémmiñug yonentam yu sell yépp, li dale ci njàlbéenug àddina. ²²Ndaxte *Musaa nee woon na : “Boroom bi seen Yàlla dina leen feeñalal ci seen xeet *Yonent ni man ; nangeen ko déggal ci lépp lu mu leen wax. ²³Képp ku déggalul Yonent boobu, dees na la far ci xeet wi.”

²⁴« Li dale sax ci Samiyel ak ñi ci topp, bépp yonent bu wax yégle na bés yii. ²⁵Yéen nag yéenay donn yonent yi ak kóllère, gi Yàlla fasoon ak seeni maam, bi mu naan Ibraayma : “Xeeti àddina yépp dinañu barkeel ci ki soqikoo ci yaw.” ²⁶Yàlla feeñal na Ndawam, jëkk koo yebal ci yéen, ngir barkeel leen, ci waññi leen kenn ku nekk ci say bàkkaar. »

Piyeer ak Yowaana ci kanam kureelu àttekat ya

4 ¹Bi ñuy wax ak mbooloo ma, *sarxalkat ya ak kilifag ñiy wottu kër Yàlla ga ak *Sadusen ya daanu ci seen kaw. ²Ñu mer lool ci li ñuy waar nit ñi, di yégle ndekkitel ñi dee, sukkandikoo ko ci ndekkitel Yeesu. ³Noonu ñu jàpp léen,

těj léen ba ca ëllëg sa, ndaxte mu nga doon tàmbalee guddi. ⁴Waaye ñu bare ca ña dégg wax ja gëm nañu, te limu góor ñi gëm yokku na, ba mat juróomi junni.

⁵Ca ëllëg sa nag kilifay Yawut yi ak njiit yi ak *xutbakat yi dajaloo ci *Yerusalem. ⁶Ràññee nañu ci : Anas, miy sarxalkat bu mag bi, Kayif, Yowaana, Alegsàndar ak bokki sarxalkat bu mag bi. ⁷Ñu dëj Piyeer ak Yowaana ca digg ba, laaj léen ne : « Lii ngeen def, ci gan kàttan, mbaa ci turu kan, ngeen ko defe ? »

⁸Ci kaw loolu Piyeer daldi fees ak *Xel mu Sell mi, ne léen : « Yéen kilifay xeet wi ak njiit yi, ⁹bu fekkee ne xettali nit ku wopp, ba mu wér, moo tax ngeen dëj nu ci pénc mi tey, ¹⁰nangeen xam lii, yéen ñépp ak *bànni Israyil gépp : ci turu Yeesu *Kirist mu Nasaret, mi ngeen daajoon ca bant te Yàlla dekkal ko, ci tur woowu la nit kii jële ag wér, ba taxaw ci seen kanam. ¹¹Yeesu moomu mooy :

“Doj wi ngeen xeeboon, yéen tabaxkat yi,
te moo doon doju koñ.”

¹²Te mucc amul ci keneen, ndaxte ci ron asamaan amul weneen tur wu ñu maye ci nit ñi, wu nu wara mucce. »

¹³Kon bi ñu gisee fit, wi Piyeer ak Yowaana àndal, te ñu xam ne masuñoo jàng mbaa ñuy gëstu ci diine, ñu daldi waaru, ràññee ne daa nañu ànd ak Yeesu. ¹⁴Te bi ñu gisee nit, ka ñu fajoon, taxaw ak ñoom, manuñu caa teg dara. ¹⁵Noonu ñu santaane, ñu génne léen, ñu daldi gise ci seen biir, ¹⁶ne : « Lu nuy def ak ñii ? Ndaxte def nañu kéemaan gu siiw ; loolu leer na ñi dëkk Yerusalem ñépp, te manunu koo weddi. ¹⁷Waaye ngir mbir mi baña law ci xeet wi, nanu léen aaye, ñu baña waxati ak kenn ci tur woowu. »

¹⁸Noonu ñu woo léen, ñu tere léen bu wóor, ñu waxati mbaa waare dara ci turu Yeesu. ¹⁹Waaye Piyeer ak Yowaana ne léen : « Bu fekkee ne déggal leen te bàyyi Yàlla mooy li jub ci kanam Yàlla, seetleen. ²⁰Waaye nun manunoo baña wax li nu gis te dégg ko. » ²¹Noonu kilifa yi tëkkuwaat léen, yiwi léen, ñu dem. Ndaxte amuñu benn bunt ci ñoom ngir mbugal léen, fekk ñépp di màggal Yàlla ci li xewoon. ²²Ndaxte nit, ka ñu fajoon ci kéemaan googu, weesoon na ñeent fukki at.

Mbooloom ñi gëm ñaan na ci Yàlla

²³Bi ñu léen yiwee nag, ñu dem ci seeni bokk, nettali léen li sarxalkat yu mag ya ak njiit ya waxoon lépp. ²⁴Bi ko bokk ya

déggee nag, ñu mànkoo, diis seen kàddu Yàlla ne : « Boroom bi, yaa sàkk asamaan, suuf, géej ak lépp li nekk ci seen biir. ²⁵Yaa wax, jaar ci sunu maam *Daawuda sa jaam, mi doon gémmiñu *Xel mu Sell mi, ne :

“Lu tax xeeti àddina di bax ?

Lu tax ñuy fexe lu manula am ?

²⁶Buuri àddina dañoo booloo,

te kilifa yi dajaloo,

di bañ Boroom bi ak *Almaseem.”

²⁷Ndaxte ci dëgg ci dëkk bii, *Erodd ak Poñsë *Pilaat ànd ak xeeti àddina ak *bànni Israyil, likkoo nañu, ngir daaneel sa Ndaw lu sell li nga fal, di Yeesu, ²⁸te def lépp, li sa kàttan ak sa ndigal tëraloon. ²⁹Léegi nag Boroom bi, seetal seeni tëkku te may nu, nun say jaam, nuy wax sa kàddu ak fit. ³⁰Tàllalal sa loxo, ci wéral ak ci wone ay kéemaan ak ay firnde, jaarale ko ci turu Yeesu, sa Ndaw lu sell li. »

³¹Bi ñu ñaanee ba noppi, bérab ba ñu booloo woon daldi yëngatu ; te ñoom ñépp fees ak Xel mu Sell mi, ñuy wax kàddug Yàlla ak fit wu dëgër.

Mbooloom ñu gëm ñi

³²Noonu mbooloom ñu gëm ñi bokk menn xel ak benn xalaat. Kenn daawul aakimoo dara ci alalam, waaye ñoo bokkoon lépp. ³³Te ndaw yi di seedeel ndekkitel Yeesu Boroom bi ak kàttan gu réy. Te yiw wu yaatu ëmb léen, ñoom ñépp. ³⁴Kenn ci ñoom ñàkkul dara, ndaxte képp ku nekk boroom suuf mbaa am ay kër, jaay na ko, indi njég li, ³⁵teg ko ci loxoy ndaw ya ; ñu di ci sédd, kenn ku nekk li mu soxla.

³⁶Noonu amoon na fa ku tudd Yuusufa, te ndaw yi dàkkentale ko Barnabas, miy tekki « Kiy dëgèral fit yi, » mu soqikoo ci giiru *Lewi, te juddoo dunu Sipar. ³⁷Moom nag jaay na tool, ba mu moom, indi xalis ba, teg ko ci loxoy ndaw ya.

Anañas ak Safira

5 ¹Naka noonu nit ku tudd Anañas, ànd ak Safira jabaram, jaay làccu suuf. ²Mu dencal boppam benn cér ca njég la, ànd ca ak jabaram ; ba noppi mu indi cér ba ca des, teg ko ci loxoy ndaw ya.

³Bi mu ko defee Piyeer ne ko : « Anañas, lu tax nga bàyyi *Seytaane dugg la, ba fees sa xol, ngay wor *Xel mu Sell mi, ci

li nga dencal sa bopp benn cér ci njég li ? ⁴Bi mu jaragul, ndax moomuloo ko woon ? Te bi mu jaree, ndax yilifuloo woon njég li ? Lu tax nga fas ci sa xol def nii ? Woruloo nit ñi, waaye Yàlla nga wor. »

⁵Bi Anañas déggee baat yooyu, mu daanu dee. Ñi ko dégg ñépp tiit, ba ne nërëm. ⁶Noonu waxambaane ya jóg, ñu sàng ko, yóbbu ko, jébbal Yàlla.

⁷Ñetti waxtu gannaaw ga, jabaram duggsi, fekk xamul la fa xew. ⁸Piyeer daldi ko ne : « Wax ma, ndax lii mooy njégu tool bi ? » Mu ne ko : « Waawaaw, lii la. »

⁹Ci kaw loolu Piyeer ne ko : « Lu tax ngeen ànd, di diiñat Xelu Boroom bi ? Ñi denci woon sa jëkkër ñu ngi nii ci bunt bi, te dinañu la yóbbu. » ¹⁰Ca saa sa mu daanu ciy tànkam, dee. Bi waxambaane ya agsee nag, ñu fekk ko, mu faatu ; ñu yóbbu ko, def ko ci wetu jëkkëram. ¹¹Noonu tiitaange ju mag tàbbi ci mbooloom ñi gëm ñépp ak ñi ko dégg ñépp.

Ndawi Kirist yi faj nañu ñu bare

¹²Bi loolu amee ay kéemaan ak ay firnde yu bare di xew ci nit ñi, jaare ca loxoy ndaw ya. Ñépp di booloo ca *Werandaa bu Suleyman ca kër Yàlla ga. ¹³Te kenn ci ña ca des ñemewula booloo ak ñoom, waaye nit ñépp di léen màggal. ¹⁴Moona ay nit ñu gëna bare, góor ak jigéen, di gëm Boroom bi, tey taq ci ñoom. ¹⁵Nit ñi indi sax ñu wopp ca mbedd ya, teg léen ca ay lal yu ndaw ak ay leeso, ngir bu Piyeer di jaar, doonte takkandeeram sax yiir ñenn ci ñoom. ¹⁶Te it nit ñu bare dajaloo, jóge ca dëkk ya wër *Yerusalem, ñu indi ay jarag ak ñu rab yu bon sadd ; te ñoom ñépp daldi wér.

Fitnaal nañu ndaw yi

¹⁷Booba *sarxalkat bu mag ba jóg ak gàngooram gépp, maanaam kurelu *Sadusen ga fa dëkk. Kiñaan gu mag jàpp léen, ¹⁸ba ñu jàpp ndaw ya, tëj léen ca kaso ba. ¹⁹Waaye ci guddi malaakam Boroom bi ubbi buntu kaso ba, génne léen ci biti naan : ²⁰« Demleen taxaw ca kër Yàlla ga, te xamal nit ñi lépp lu jëm ci dund gu wóor gii. » ²¹Bi ñu déggee loolu, ñu dugg ca kër Yàlla ga ci suba teel, daldi waare.

Bi ñu koy def, sarxalkat bu mag ba ak gàngooram ñëw, woolu kurelu àttekat ya, maanaam mbooloom njiiti *bànni Israyil gépp ; ñu yónnee, ngir jëli ndaw ya ca kaso ba. ²²Waaye bi

wottukati kër Yàlla ga agsee ca kaso ba, gisuñu léen fa ; ñu daldi délsi, yégle ko ²³ ne : « Fekk nanu kaso ba tëju bu wóor ak wottukat ya taxaw ca bunt ya, waaye bi nu ko tijjee, fekkunu kenn ci biir. »

²⁴ Bi kilifag wottukati kër Yàlla ga ak sarxalkat yu mag ya déggee loolu, ñu daldi ciy jaaxle lool, ñuy laajante, fu lii di mujj.

²⁵ Noonu benn waay ñëw, yégal léen ne : « Nit ñi ngeen tëjooon ñu ngi taxaw ca kër Yàlla ga, di jàngal nit ñi. » ²⁶ Ci kaw loolu kilifa ga ak wottukat ya dem jëli léen ; waaye boolewuñu ci fitna, ngir ragal nit ñi sànni léen ay xeer.

²⁷ Bi ñu léen indee, ñu dëj léen ci kanam mbooloo ma. Sarxalkat bu mag ba laaj léen ²⁸ ne : « Ndax terewunu leen ci lu wér, ngeen waare ci tur woowu, te fi mu ne dajal ngeen *Yerusalem ak seeni waare, rax-ca-dolli yéena ngi nuy fexee taqal deretu nit kooku. »

²⁹ Waaye Piyeer ak ndaw ya ne léen : « Déggal Yàlla moo gën déggal nit. ³⁰ Yàllay sunuy maam dekkal na Yeesu, mi ngeen bóomoon ci wékk ko ca bant ba. ³¹ Te Yàlla yékkati na ko ci ndijooram, mu nekk Buur ak Musalkat, ngir may bànni Israyil réccu, ba mu baal léen seeni bàkkaar. ³² Seede nanu loolu, nun ak *Xel mu Sell, mi Yàlla may ñi koy déggal. »

³³ Bi ñu déggee loolu, ñu mer ba seen xol di dagg, ñu bëgg léena rey. ³⁴ Waaye amoon na fa nit ku tudd Gamaleel, bokk ci tariixab *Farisen ya, di *xutbakat bu tedd ci yoonu *Musaa, mu jóg ca mbooloo ma, santaane ñu génne léen tuuti. ³⁵ Bi ñu ko defee mu ne léen : « Yéen bokki Israyil, moytuleen li ngeen di def nit ñooñu. ³⁶ Ndaxte bu yàggul Tëdas jógoon na, mbubboo daraja, ba lu mat ñeenti téeméeri nit takktoo ak moom. Tëdas moomu nag reyees na ko, te ñi ko toppoon ñépp tasaaroo, ba seen pexe nasax. ³⁷ Gannaawam it Yudaa mu Galile jóg, ca jamono ja ñu doon bind waa réew ma, mu jógloo nit ñu bare, ñu ànd ak moom. Moom itam dee na, te ay nitam ñépp tasaaroo. ³⁸ Léegi maa ngi leen di wax, génnleen ci mbirum ñooñu te bàyyi léen ñu dem. Ndaxte bu seen pas-pas mbaa seen jëf dee pexem nit, dina yàqu. ³⁹ Waaye bu fekke ne ndogalu Yàlla la, dungeen ko mana fanq, ngir ragala jànkoonde ak Yàlla. »

⁴⁰ Bi mu waxee loolu, ñu fekk ko ci xalaatam ; ñu woo ndaw ya, daldi léen dóor ay yar, tere léen, ñu waxati dara ci turu Yeesu, ba noppi bàyyi léen, ñu dem.

⁴¹Ndaw ya nag jóge ca kanam kureelu àttekat ya, bég ci li léen Yàlla jàppe, ñu yeyoo yenu toroxte ngir Tur wa^b. ⁴²Noonu bés bu nekk ca kër Yàlla ga ak ca kër ya, daawuñu noppee jàngle ak a xamle xibaaru jàmm bi, ne Yeesu mooy *Almasi bi.

Sàkk nañu ñiy topptoo yëfi mbooloo ma

6 ¹Ca bés yooyu, naka taalibe yi di gëna bare, Yawut yiy làkk gereg tàmbalee ñaxtu ci mbirum Yawut tigi yi, te lii a ko waral : jigéen ñi seen jëkkër dee, te ñu bokk ci ñoom, naraalewuñu léen ca ndimbal, la ñuy séddale bés bu nekk. ²Noonu fukki ndaw ya ak ñaar woo mbooloom taalibe ya ne léen : « Nu bàyyi kàddug Yàlla, di topptoo mbirum séddale, loolu jekkul ci nun. ³Kon nag bokk yi, tànnleen juróom ñaari nit ci seen biir, ñu am seede su rafet te fees ak *Xel mu Sell mi ak sago, nu dénk léen liggéey bii. ⁴Waaye nun dinanu wéy ci ñaan ci Yàlla ak ci yenub xamle kàddu gi. »

⁵Lii ñu wax nag neex na mbooloo mépp. Noonu ñu tànn Ecen, di nit ku fees ak ngëm ak Xel mu Sell mi, boole ci Filib ak Porokor, teg ca Nikanor, Timon, Parmenas ak Nikolas, mi juddoo Ancos te tuub ci yoonu Yawut ya. ⁶Ñu jébbal léen ndaw ya, ñaanal léen, *teg léen loxo.

⁷Noonu kàddug Yàlla di law, ba mbooloom taalibe yi di yokku bu bare ci *Yerusalem ; te *sarxalkat yu bare déggal Yàlla ci topp yoonu ngëm wi.

Jàpp nañu Ecen

⁸Naka noona Ecen, mi fees ak yiw ak kàttan, di def ay kéemaan yu mag ak ay firnde ca nit ña. ⁹Waaye ay nit jóg, bokk ci jàngu, bi ñuy wax Jàngub ñi ñu goreel, di ay niti dëkki *Siren ak Alegsàndiri, ak it waa diiwaani Silisi ak Asi. Ñuy werante ak Ecen, ¹⁰waaye àttanuñu sagoon ak Xel mi muy waxe.

¹¹Kon ñu daldi jënd ay nit, ñu ne : « Dégg nanu ko, muy sosal *Musaa ak Yàlla. » ¹²Noonu ñu jógloo nit ñi ak njiit yi ak *xutbakat yi, ñu dal ci kawam, jàpp ko, yóbbu ko ca *kureelu àttekat ya. ¹³Te ñu sàkk ay naaféq yuy seede ne : « Kii du bàyyee wax lu juuyoo ak bérab bu sell ba ak yoonu Musaa. ¹⁴Ndaxte dégg nanu, muy wax ne, Yeesum Nasaret moomu dina daaneel bérab bii te soppo aada, yi nu Musaa batale woon. »

^b5.41 *Tur wa mooy turu Broom bi Yeesu Kirist.*

¹⁵Bi ñu ko waxee, ña toogoon ñépp ca mbooloo ma xool ko jàkk, gis xar kanamam, mu mel ni xar kanam malaaka.

Layu Ecen fa kanam mbooloo ma

7 ¹Noonu *sarxalkat bu mag ba ne ko : « Ndax loolu dëgg la ? »
²Ecen ne ko : « Yéen samay bokk ak samay baay, dégluleen !
 Yàlla, miy Boroom ndam, feeñu woon na sunu maam *Ibraayma,
 bi mu nekkee réewu Mesopotami, te dëkkagul woon Karan. ³Mu
 ne ko : “Toxul sa réew, bàyyi say bokk, te ñëw ci réew, mi ma
 lay won.”

⁴« Ci kaw loolu mu génn réewu niti Kalde, dëkksi Karan. Te
 bi baayam faatoo, Yàlla toxale ko foofa, dëël ko ci réew, mi
 ngeen dëkk léegi. ⁵Waaye mayu ko fa genn moomeel gu mu
 wara donale, du sax fu mu mana teg tàmkan ; waaye dig na ko
 ne dina ko may réew mi, mu yilif ko moom ak askanam, fekk
 booba amagul doom. ⁶Yàlla ne ko : “Ñi soqikoo ci yaw dinañu
 ganeyaan ci réew mu ñu dëkkul ; dees na léen def ay jaam, di
 léen fitnaal diirub ñeenti téeméeri at.” ⁷Waaye Yàlla nee na :
 “Xeet wi léen jaamloo, man maa léen di àtte te gannaaw loolu
 dinañu génn, di ma jaamu ci bérab bii.” ⁸Yàlla nag tëral kóllère
 seen diggante, fas ko ci màndargam xaraf. Noonu Ibraayma jur
 Isaaxa, xarafal ko ca juróom ñetteelu fan ba ; Isaaxa def noonu
 *Yanqóoba, Yanqóoba it def noonu fukki maam ya ak ñaar, ñi
 sos xeet wi.

⁹« Naka maam yooyu, dañoo iñaane Yuusufa, ba jaay ko,
 mu jëm réewu Misra. Waaye Yàlla taxawu ko, ¹⁰génne ko ci
 coonom yépp, defal ko yiw ak xel ci kanam Firawna, buuru
 Misra, mu def ko kilifag Misra ak kërám gépp.

¹¹« Bi loolu amee xiif tàbbi ci biir Misra ak réewu Kanaan
 mépp, ba toskare ja metti lool, te sunuy maam amatuñu lu ñu lekk.
¹²Yanqóoba nag dégg ne Misra am na *dugub, mu yebal ca sunuy
 maam, ñu dem fa yoon wu jëkk. ¹³Bi fa ay doomi baayam delloo
 nag, Yuusufa xàmmiku léen, te Firawna xamante ak njabootam.
¹⁴Ci kaw loolu Yuusufa yeble, woo baayam ak bokkam yépp, ñuy
 juróom ñaar fukki nit ak juróom. ¹⁵Noonu Yanqóoba dem Misra,
 faatu fa, moom ak sunuy maam. ¹⁶Gannaaw loolu ñu yóbbu seeni
 néew Sisem, dugal léen ca bàmmeele, ba Ibraayma jëndoon ak
 xaalis ca doomi Amor ca Sisem.

¹⁷« Bi loolu wéyee jamono ji jege woon na, ngir Yàlla amal li
 mu digoon Ibraayma ci ngiñ; fekk xeet wa di law tey gëna bare

ci Misra, ¹⁸ba keroog beneen buur bu xamul Yuusufa di falu ci Misra. ¹⁹Buur boobu nag dafa daan nax sunu xeet, di fitnaal sunuy maam, ba di léen sànniloo seeni doom, ngir ñu dee.

²⁰« Booba nag la *Musaa juddu, di ku rafet ci kanam Yàlla ; ñu yor ko ñetti weer ci biir kër baayam, ²¹ba noppi sànni ko. Noonu doom ju jigéen ju Firawna for ko, yar ko ni doomam. ²²Musaa nag di ku yewwu ci xam-xamu waa Misra bépp, di jàmbaar ci wax ak jéf.

²³« Bi mu demee ba am ñeent fukki at, mu fas yéeneey seeti ay bokkam, maanaam *bànni Israyil. ²⁴Noonu mu gis ca ku ñuy néewal doole, mu sotle ko, feyul ko, ba dóor waayi Misra ja. ²⁵Mu defe ne, ay bokkam dinañu xam ne ciy loxoom la léen Yàllay musale, waaye xamuñu ko. ²⁶Ca èllég sa mu juux ci ay Yawut yuy xeex, mu di léen jéema jubale ne léen : “Yéen ay bokk ngeen, lu tax ngeen di xeex ?” ²⁷Waaye kiy néewal doole moroomam bëmëx ko ne : “Ku la teg kilifa ak àttekat ci sunu kaw ? ²⁸Ndax danga maa bégga rey, ni nga defoon démb waayi Misra ja ?” ²⁹Bi Musaa déggee wax jooju, mu daldi daw, dem réewu Majan, di fa ab doxandéem ; mu séy fa, ba am ñaari doom.

³⁰« Lu ko wees ñeent fukki at nag, bi mu nekkee ca màndiñu tundu Sinayi, malaaka feeñu ko ci takk-takku sawara ci biir as ngarab. ³¹Bi ko Musaa gisee, mu daldi waaru ci li mu gis ; mu jegesi ngir niir ko, dégg baatu Boroom bi ne ko : ³²“Man maay sa Yàllay maam, di Yàllay Ibraayma, Isaaxa ak Yanqóoba.” Ci kaw loolu Musaa tiit bay lox, te ñemeetula xool. ³³Noonu Boroom bi ne ko : “Summil say dàll, ndaxte bérab bi nga taxaw, bérab bu sell la. ³⁴Gis naa bu baax fitnay sama xeet ci Misra te dégg naa seeni tawat, kon wàcc naa ngir musal léen. Léegi nag ñéwal, dinaa la yebal Misra.”

³⁵« Musaa moomu bañoon nañu ko, ba ne ko : “Ku la teg kilifa ak àttekat ?” Waaye moom la Yàlla yebal, jaarale ko ci malaaka mi ko feeñu ca ngarab sa, ngir mu nekk kilifa gu léen di goreel. ³⁶Moo léen génne réewu Misra, di def ay kéemaan ak ay firnde ca réew ma, ca *géeju Barax ya ak ca màndiñ ma diirub ñeent fukki at. ³⁷Musaa moomu moo ne woon bànni Israyil : “Yàlla dina leen feeñalal ci seeni bokk *Yonent bu mel ni man.” ³⁸Te moo nekkoon ak mbooloo ma ca màndiñ ma, ànd ak sunuy maam, wéttalikoo malaaka, mi waxoon ak moom ci tundu Sinayi. Te mu jote ci Yàlla kàddu yiy dund, ngir jottali

nu ko. ³⁹Waaye sunuy maam nanguwuñu koo déggal ; dañu koo bañ te seeni xel dëpp, dellu Misra. ⁴⁰Ñu sant *Aaróona ne : “Sàkkal nu ay yàlla yuy jiitu ci sunu kanam, ndaxte Musaa male nu génne ci réewu Misra, xamunu lu ko dal.” ⁴¹Booba nag ñu teggilu aw sëllu, muy xërëm, ñu di ko tuuru, di banneexu ci seeni jëfi loxo. ⁴²Waaye bi ñu ko defee Yàlla dëddu léen, bërgël léen, ñuy jaamu biddiwi asamaan. Moom lañu bind ci téereb yonent yi ne :

“Yéen bànni Israyil, ndax rendi ngeen jur, jébbal ma,
boole ko ak i sarax,

diirub ñeent fukki at ca màndiŋ ma ?

⁴³Yóbbu ngeen sax fu nekk xayma, biy màggalukaayu *Molog,
ak biddiwwub Refan, bi ñu daan bokkaaleel Yàlla,
di ay nataal, yi ngeen defoon ngir màggal léen !

Kon nag dinaa leen toxal, yóbbu leen ci gannaaw réewu
*Babilon.”

⁴⁴« Sunuy maam amoon nañu ca màndiŋ ma xaymab màggalukaay, bi ëmboon li Yàlla seede. Xayma boobu nag defoon nañu ko, roye ko ci bi Musaa gisoon, ni ko ko Yàlla sante woon. ⁴⁵Te gannaaw ga, bi *Yosuwe nekkee kilifag sunuy maam, ñu jot xayma ba ñoom it, yóbbu ko ca réew, ma ñu nangu ca xeet ya Yàlla dàq ci seen kanam. Xayma ba nekk fa, ba ci jamonoy *Daawuda. ⁴⁶Moom yiw na fa kanam Yàlla, mu ñaan ko, mu sàkkal ko kër ngir askanu Yanqóoba. ⁴⁷Waaye *Suleymaan moo tabaxal Yàlla kër ga.

⁴⁸« Moona Aji Kawe ji du dëkk ci fu loxol nit defar ; moom la ab yonent wax ne :

⁴⁹“Asamaan mooy sama jal,
te suuf mooy sama tegukaayu tànk.

Kon gan kër ngeen may tabaxal,
mbaa fan mooy sama bérabu noppalukaay ?

⁵⁰Ndax du sama loxo moo defar yëf yooyu yépp ?

—Moom la Boroom bi doon wax.”

⁵¹« Yéen ñi dëgër bopp, ànd ak xol buy bañ ak ay nopp yuy fatt, mel ni ñi xamul Yàlla. Dungeen noppeek a diiroo ak *Xel mu Sell mi ; ni ko seen baay yi daan defe, noonu ngeen di def, yéen itam. ⁵²Kan ca yonent ya la seeni maam tegul woon ay fitna ? Rey nañu ñi doon yégle ñëwug Aji Jub ji, moom mi ngeen jébbale léegi, ba ñu rey ko. ⁵³Jot ngeen yoonu Musaa, wi Yàlla wàcce jaarale ko ci ay malaaka, te sàggane ngeen ko. »

Sànni nañu ay doj Ecen, ba rey ko

⁵⁴Bi ñu déggee loolu nag, seeni xol di dagg, ñuy yéyu, jëm ci kawam. ⁵⁵Waaye Ecen, mi fees ak *Xel mu Sell mi, ne jàkk ci asamaan, gis ndamu Yàlla, te gis Yeesu mi taxaw ci ndijooru Yàlla. ⁵⁶Mu ne : « Seetleen, maa ngi gis asamaan yi ubbiku, te *Doomu nit kaa ngii taxaw ci ndijooru Yàlla. »

⁵⁷Bi ñu déggee loolu, ñu daldi xaacu ca kaw, tey dar seeni nopp ; ñu ànd, ne milib ci kawam ; ⁵⁸ñu wat-wate ko, génne ko dëkk ba, dóor ko ay doj, ba mu dee. Seede ya tegoon nañu seeni yére ci tàñki waxambaane wu tudd Sóol.

⁵⁹Noonu ñu dóor Ecen ay doj, muy ñaan Yàlla ne : « Boroom bi Yeesu, nangul sama ruu ! » ⁶⁰Bi mu ko waxee, mu sukk, wax ak baat bu kawe : « Boroom bi, bu léen bindal bàkkaar bii, » ba noppi mu nelaw.

8 ¹Sóol moom ànd na ci ñi doon rey Ecen.

Fitnaal nañu mbooloo mi

Bés booba nag fitna ju metti dal na ci mbooloom ñi gëm, mi nekk *Yerusalem, ba ñépp, ñu moy ndaw ya, tasaaroo ci diiwaani Yude ak Samari. ²Ay nit ñu ragal Yàlla fab Ecen, jébbal ko Boroom bi, di ko jooy bu wér. ³Waaye naka Sóol, mu ngay tas mbooloom ñi gëm, di tàbbi ca kër ya, tey jàpp góor ak jigéen, di léen tēj kaso.

Filib waare na ci diiwaanu Samari

⁴Ñi tasaaroo nag dem fu nekk, di fa xamle xibaaru jàmm bu kàddug Yàlla. ⁵Naka Filib mu dem ca benn dëkk ca Samari, di léen yégal *Kirist. ⁶Bi ko mbooloo mi déggee te gis kéemaan yi muy def, ñu bokk benn xalaat, fekki ko ci li mu wax. ⁷Ndaxte ay rab yu bon bàyyi nañu nit ñu bare, ña ñu jàppoon, di yuuxu ci kaw ; te ñu bare ñu làggi ak ñu lafañ daldi wér. ⁸Noonu mbég mu réy tàbbi ca dëkk ba.

Simonj luxuskat bi

⁹Amoon na nag nit ku tudd Simonj, di luxuskat bu yàgg ca dëkk ba, te daan yéem waa Samari gépp, ci naan : « Ku màgg laa. » ¹⁰Kon ñépp, mag ak ndaw, taq ci moom ne : « Kii mooy dooley Yàlla ji tudd “Màgg”. » ¹¹Ñu taq ci moom, ndax li mu léen yàgga waar ci ay luxus. ¹²Waaye bi ñu gémee xibaaru

jàmm, bi Filib yégle jëm ci nguurug Yàlla ak turu Yeesu Kirist, góor ak jigéen daldi nangu, ñu *sóob léen ci ndox. ¹³Simon sax gëm, ñu sóob ko ci ndox ; mu wéy nag ci topp Filib, di waaru ci kéemaan yi ak firnde yu mag yiy am.

¹⁴Bi nga xamee ne ndaw yi nekk *Yerusalem yég nañu ne, waa Samari nangu nañu kàddug Yàlla ; ñu yónni fa Piyeer ak Yowaana. ¹⁵Ñu dem fa nag, ñaanal léen, ngir ñu jot *Xel mu Sell mi. ¹⁶Ndaxte wàccagul ci kenn ci ñoom, waaye sóoboon nañu léen rekk ci ndox ci turu Boroom bi Yeesu. ¹⁷Noonu Piyeer ak Yowaana *teg léen loxo, ñu jot Xel mu Sell mi.

¹⁸Bi Simon gisee nag ne Yàlla may na Xel mi jaarale ko ci loxoy ndaw ya, mu indil léen xalis, ¹⁹ne léen : « Mayleen ma sañ-sañ boobu, ba ku ma teg samay loxo, nga jot Xel mu Sell mi. » ²⁰Waaye Piyeer ne ko : « Asarul ak sa xalis, yaw mi yaakaar ne man ngaa jënd mayu Yàlla ak xalis. ²¹Amuloo benn wàll mbaa cér ci lii, ndaxte sa xol laabul ci kanam Yàlla. ²²Réccul nag sa coxor te ñaan Boroom bi, mu baal la sa xalaatu xol, su manee am. ²³Ndaxte gis naa ne sóobu nga ci lu wex xat ci kanam Yàlla, te bàkkaar not na la. » ²⁴Simon nag ne léen : « Ñaanal-leen ma ci Boroom bi, ngir mu fegal ma li ngeen wax. »

²⁵Noonu bi ñu seedelee Yàlla te wax ci kàddoom, ñu dellu Yerusalem, di xamle xibaaru jàmm bi ci dëkk yu bare yu waa Samari.

Filib yee na jaraafu Ecópi

²⁶Naka noonu benn malaakam Boroom bi ne Filib : « Jógal te jublu Misra, jaar ci yoon wi jóge *Yerusalem, jëm Gasa, di màndiŋ. » ²⁷Filib jóg dem. Noonu mu gis fa nitu Ecópi ku yoom, di jaraaf ju mag ci Kandas, buur bu jigéen bu Ecópi, te di ko wottul xalisam bépp. Fekk mu ñëwoon Yerusalem, ngir màggalsi Yàlla, bay dellu ; ²⁸mu toog ci watiiram, di jàng téereb yonent Yàlla *Esayi. ²⁹*Xel mi nag ne Filib : « Dabal watiir wale. »

³⁰Noonu Filib dawsu, mu dégg waayi Ecópi ja, di jàng téereb yonent Yàlla Esayi. Mu laaj ko : « Ndax xam nga li ngay jàng ? » ³¹Mu ne ko : « Nu ma ko mana xame, su ma ko kenn firilul ? » Mu woo Filib nag, mu yéeg, toog ak moom. ³²Fekk aaya yii la doon jàng ci Mbind mi :

« Yóbbu nañu ko ni xar mu ñuy rendiji ;
ni mburt mu luu ci kanam i watkat,
mu ne cell.

³³ Ci toroxteem nangu nañu dëggam ;
 ñi mu tollool jamono, ku ci xalaat lii ?
 Jële nañu bakkanam ci àddina. »

³⁴ Jaraaf ja nag ne Filib : « Maa ngi lay laaj, ci mbirum kan la yonent bi jemale wax ji ? Ndax mbirum boppam lay wax mbaa mu keneen ? » ³⁵ Noonu Filib tàmbali ci aaya yooyu, xamal ko xibaaru jàmm bi ci mbirum Yeesu.

³⁶⁻³⁷ Bi ñuy jaar ci yoon wi, ñu agsi ci ndox. Jaraaf ja ne ko : « Ndox a ngi nii, ana lu tere, nga *sóob ma ci ? » ³⁸ Mu santaane nag, ñu taxawal watiir wa ; Filib ak jaraaf ja wàcc ñoom ñaar ci biir ndox ma, mu sóob ko ca. ³⁹ Ba noppi ñu génn ca ndox ma, te ca saa sa Xelu Boroom bi fëkk Filib, ba jaraaf ja gisatu ko, waaye mu toppaat yoonam, ànd ak mbég. ⁴⁰ Filib moom teeri dëkku Asot, muy jaar ci dëkk yépp, di fa xamle xibaaru jàmm bi, ba kera muy ñëw dëkku Sesare.

Sóol waññiku na ci Yeesu

9 ¹ Naka Sóol, muy tēkkoo rey taalibey Boroom bi, ba di ko noyyee far. Mu dem nag ca *sarxalkat bu mag ba, ² laaj ko ay bataaxal yu muy yóbbul jànguy dëkku Damaas. Noonu ñu mu fa fekk, te ñu bokk ci yoon wi, góor mbaa jigéen, mu am dogalu yeew léen, indi léen *Yerusalem.

³ Waaye bi muy jub Damaas, ca saa sa leer gu jóge asamaan melax, ba èmb ko. ⁴ Mu daanu ci suuf, dégg baat bu ko ne : « Sóol, Sóol, lu tax nga di ma fitnaal ? » ⁵ Mu wuyu ne : « Yaay kan Boroom bi ? » Boroom bi ne ko : « Maay Yeesu, mi ngay fitnaal. ⁶ Waaye jógal, dugg ca dëkk ba, te dinañu la wax li nga wara def. » ⁷ Nit ñi ànd ak moom nag taxaw, waaru ba luu, ci li ñu dégg baat bi te gisuñu kenn. ⁸ Noonu Sóol jóg, xippi, waaye gisul dara ; kon ñu wommat ko, yóbbu ko Damaas. ⁹ Diirub ñetti fan gisul dara, lekkul, naanul.

¹⁰ Amoon na nag ci Damaas taalibe bu tudd Anañas. Bi loolu amee nag Boroom bi feeñu ko ne : « Anañas ! » Mu wuyu : « Maa ngi nii Boroom bi. » ¹¹ Boroom bi ne ko : « Jógal, nga jaar ci mbedd, mi ñuy wax Mbedd mu jub mi, te seet ci kër Yudaa nit ku tudd Sóol te dëkk Tars, ndaxte mu ngay ñaan. ¹² Te gis na cim peeñu nit ku tudd Anañas, mu dugg, *teg ko ay loxo, ba muy gisaat. » ¹³ Waaye Anañas ne ko : « Boroom bi, dégg naa ci nit ñu bare ci mbirum kooku, ñu seede lu bare lu bon lu mu def say gaay ci Yerusalem. ¹⁴ Te indaale na fii sax

sañ-sañ bu jóge ci sarxalkat yu mag ya, ngir yeew képp kuy tudd saw tur. » ¹⁵Waaye Boroom bi ne ko : « Demal, ndaxte maa ko tànn, muy sama jëfandukaay, ngir yóbbu sama tur fa kanam ñi nekkul Yawut ak fa kanam buur yi ak *bànni Israyil. ¹⁶Te dinaa ko won coono yu bare yu mu wara dékku ngir sama tur. »

¹⁷Ci kaw loolu Anañas dem, dugg ca kër ga, teg ay loxoom Sóol. Mu ne ko : « Sóol sama mbokk, Boroom bi Yeesu, mi la feeñu woon ci kaw yoon wi, bi ngay dikk, moo ma yónni, ngir nga dellu di gis te fees ak *Xel mu Sell mi. » ¹⁸Ca saa sa lu mel ni ay waasintóor génne ci ay bëtam, mu daldi gisaat. Noonu mu jóg, ñu *sóob ko ci ndox ; ¹⁹ba noppi mu lekk, amaata doole.

Bi mu ko defee mu toog ay fan ak taalibe, ya nekk Damaas. ²⁰Ca saa sa muy yégle ca jàngu ya ne, Yeesu mooy *Doomu Yàlla. ²¹Ñi ko dégg ñépp waaru naan : « Ndax du kii moo daan tas ñiy tudd tur woowu ci Yerusalem, te mu ñëw fii, ngir yeew léen, yóbbu ci kanam sarxalkat yu mag ya ? » ²²Moona Sóol di gëna am kàttan, bay jaaxal Yawut yi dëkk Damaas, ci di léen wax ay firnde, ne Yeesu mooy *Almasi bi.

²³Ba ñu ca tegee ay fani fan, Yawut yi daldi gise, ngir reylu ko. ²⁴Waaye Sóol yég seen pexe. Fekk guddi ak bëccég ñu doon wottu bunt yi yépp, ngir man koo bóom. ²⁵Noonu taalibe yi jël ko ci guddi, def ko ci dàmba gu réy, jaarale ko ci miir bi, yoor ko ci suuf.

²⁶Bi Sóol agsee Yerusalem, mu jéema ànd ak taalibe yi, waaye ñépp ragal ko, ndax gëmuñu woon ag taalibeem. ²⁷Ci kaw loolu Barnabas jël ko, yóbbu ko ca ndaw ya, nettali léen, ni Sóol gise Boroom bi ci kaw yoon wi, ak li mu ko wax, rax-ca-dolli fit wi mu doon waxe ci turu Yeesu ci Damaas. ²⁸Noonu mu nekk ak ñoom ci Yerusalem, di dugg ak a génn, di wax ak fit ci turu Boroom bi. ²⁹Muy wax ak di werante ak Yawut yiy làkk geger, waaye ñu di ko wuta rey. ³⁰Bi ko bokk yi yégee nag, ñu yóbbu ko dëkku Sesare, yebal ko dëkku Tars.

³¹Noonu mbooloom ñi gëm nekk ci jàmm ci biir diiwaani Yude gépp ak Galile ak Samari ; ñuy gëna dëgër, di wéy ci ragal Yàlla, tey yokku ci ndimbalu Xel mu Sell mi.

Piyeer faj na Ene

³²Piyeer nag di wër, di jaar fu nekk, tey dem ci gaayi Yàlla yi dëkk Lidd, ³³mu gis fa nit ku làggi, tudd Ene, tëdd ci basañ

diirub juróom ñetti at. ³⁴Piyeer ne ko : « Ene, Yeesu *Kirist faj na la ; jógal te defar sa lal. » Noonu mu daldi jóg ca saa sa. ³⁵Bi ko waa diiwaani Lidd ak Saron gépp gisee, ñu daldi waññiku ci Boroom bi.

Piyeer dekkal na Tabita

³⁶Amoon na nag ci dëkku Yope taalibe bu jigéen bu tudd Tabita, liy tekki « Dorkas », maanaam « kéwél », te muy wéy ci jëf yu baax ak sarxe. ³⁷Ca fan yooyu mu daanu wopp, ba faatu ; noonu ñu sang ko, teg ko ca néeg, ba sut ca *taax ma. ³⁸Gannaaw Lidd sorewul ak Yope nag, te taalibe yi dégg ne Piyeer a nga fa, ñu yónnee ko ñaari nit, ñaan ko mu ñew ci ñoom ci saa si.

³⁹Bi ko Piyeer dégge, mu jóg, ànd ak ñoom. Bi mu ñewee, ñu yóbbu ko ca néeg bu kawe ba. Fekk fa ay jigéen ñi seeni jëkkër faatu, ñu daldi wër Piyeer, ñépp di jooy, di ko won kamisol ya ak mbubb, ya Dorkas daan defar cig dundam.

⁴⁰Ci kaw loolu Piyeer génne ñépp ci biti, mu sukk, ñaan ci Yàlla, ba noppi walbatiku ca néew ba ne ko : « Tabita, jógal ! » Noonu mu xippi, gis Piyeer, daldi toog. ⁴¹Piyeer may ko loxo, yékkati ko. Mu woo gaayi Yàlla ya ak jigéen ña, won léen ko, muy dund. ⁴²Mbir ma siiw ca Yope gépp, ba ñu bare gëm Boroom bi. ⁴³Gannaaw loolu Piyeer toog ay fan ci Yope, ci kèru ku tudd Simon, miy wullikat.

Korney woo na Piyeer

10 ¹Amoon na ci Sesare nit ku tudd Korney, nekk njiitu *xare, mu bokk ci mbooloom xare, mi ñuy wax mu Itali. ²Moom nag ku farlu woon ci Yàlla la, te ragal ko, moom ak waa këram gépp ; muy sarax ñu bare ci *bànni Israyil, tey saxoo ci ñaan ci Yàlla.

³Am bés ci tisbaar nag mu am peeñu, gis bu leer malaakam Yàlla feeñu ko ne ko : « Korney ! » ⁴Noonu Korney ne ko jàkk, daldi tiit ne ko : « Kilifa gi, lu mu doon ? » Malaaka ma ne ko : « Say ñaan ak say sarax yéeg na fa kanam Yàlla, te nangul na la. ⁵Yónnil léegi nag ay nit ci dëkku Yope, ñu woo ku tudd Simon, mi ñu dakkentale Piyeer. ⁶Mu nga dal fa Simon wullikat, bi këram nekk ci wetu géj. »

⁷Bi malaaka mi doon wax ak moom demee, Korney woo ñaar ci ay surgaam ak benn xarekat bu farlu ci Yàlla ci ñi koy tooptoo ; ⁸mu nettali léen lépp, yebal léen Yope.

⁹Ca ëllëg sa, ba ñuy jaar ca yoon wa, ba jub dëkk ba, Piyeer yéeg ca kaw *taax ma ci digg bëccëg ngir ñaan ci Yàlla. ¹⁰Noonu xiif dab ko fa, mu bëgga lekk. Waaye bi ñu koy toggal, Yàlla feeñu ko. ¹¹Mu xool asamaan ubbiku, gis lu mel ni sér bu mag bu ñu téye ci ñeenti laf ya, yoor ko, mu jëm suuf. ¹²Boroom ñeenti tànk yépp ñu nga ca, ak yiy raam ci suuf, ak picci asamaan. ¹³Te baat ne ko : « Jógal, Piyeer, rey te lekk. » ¹⁴Waaye Piyeer ne ko : « Mukk, Boroom bi, ndaxte masumaa lekk dara lu daganul mbaa lu araaam. » ¹⁵Waaye baat bi wax ak moom ñaareelu yoon ne ko : « Lu Yàlla sellal, bu ko araaamal. » ¹⁶Ñu def ko nag, ba muy ñetti yoon, ba noppi ñu ne cas sér ba, jëme asamaan. ¹⁷Bi loolu amee Piyeer jaaxle lool ci lu peeñu miy tekki ; fekk booba nit ñi Korney yebal, laajte woon nañu kër Simon, ba agsi ci bunt bi. ¹⁸Ñu woote nag naan : « Simon, mi ñu dakkentale Piyeer, ndax fi la dëkk ? »

¹⁹Bi Piyeer di rabal xelam ci peeñu ma, Xel mi ne ko : « Ñetti nit a ngi nii, di la wut. ²⁰Jógal, nga wàcc te ànd ak ñoom ; bul werante, ndaxte maa léen yebal. » ²¹Piyeer wàcc nag ne nit ñi : « Maa ngi nii, man mi ngeen di wut ; lu doon seeni tànk ? » ²²Ñu ne ko : « Korney, njiitu xare ba, nit ku jub la te ragal Yàlla, ba am seede su rafet ci bànni Israyil gépp. Malaaka mu sell nag sant na ko, mu woolu la ci këram te déglu li ngay wax. » ²³Ci kaw loolu Piyeer dugal léen, dalal léen.

Piyeer ci kër Korney

Ba bët setee, Piyeer jóg, dem ak ñoom, ànd ak ñenn ci bokk yi dëkk Yope, ²⁴te bés ba ca topp mu dikk Sesare. Fekk Korney woo na këram ay bokkam ak i xaritam yi ko gëna jege, di xaar Piyeer. ²⁵Bi Piyeer duggee nag, Korney daje ak moom, daanu ciy tànkam, sargal ko. ²⁶Waaye Piyeer yékkati ko ne : « Jógal, man it nit rekk laa. » ²⁷Noonu muy waxtaan ak moom, duggsi, fekk fa ndajem nit ñu bare. ²⁸Mu ne léen : « Xam ngeen ne aaye nañu Yawut, mu jaxasoo ak ku mu bokkalul xeet, mbaa mu dugg ci këram. Waaye Yàlla won na ma ne warumaa ne kenn setul mbaa araaam na. ²⁹Looloo tax, bi ngeen ma wooloo, ñëw naa ci lu àndul ak werante. Maa ngi leen di laaj nag, lu ngeen may doye ? »

³⁰Ci kaw loolu Korney ne : « Ñetti fan a ngii may ñaan ci sama biir kër ci waxtu wii, maanaam tisbaar. Ci saa si ku sol yéye yuy melax taxaw ci sama kanam, ³¹mu ne ma : “Korney, say ñaan

nangu na, te say sarax egg nañu fa kanam Yàlla. ³²Yónneel nag ci Yope, woolu Simoŋ, mi ñu dàkkentale Piyeer ; mu nga dal ci kër Simoŋ miy wullikat ca wetu géej ga.” ³³Yónnee naa nag ci ni mu gëna gaawe, woolu la ; te maa ngi lay sant ci li nga ñëw. Léegi nag nun ñépp nu ngi fi ci kanam Yàlla, ngir déglu lépp li la Boroom bi sant. »

³⁴Noonu Piyeer jël kàddu ga ne léen : « Ci dëgg gis naa ne Yàlla du gënale, ³⁵waaye ci xeet yépp, ku ko ragal tey def lu jub, moom la nangu. ³⁶Yónnee na kàddoom *bànni Israyil, di léen xibaar jàmm, jaarale ko ci Yeesu *Kirist, miy Boroom lépp. ³⁷Xam ngeen li xewoon ci réewum Yawut yépp, li ko tàmbalee ci diiwaanu Galile, topp ci waareb *Yaxya, mu naan nit ñi, mu *sóob léen ci ndox. ³⁸Xam ngeen ne Yàlla fal na Yeesum Nasaret, sol ko *Xel mu Sell mi ak kàttan ; muy wër, di def lu baax ak di faj ñépp ñi nekkoon ci kilifteefu *Seytaane, ndaxte Yàlla ànd na ak moom.

³⁹« Seede nanu li mu def lépp ci biir réewu Yawut ya ak *Yerusalem. Moona rey nañu ko ci wékk ko ci bant. ⁴⁰Waaye Yàlla dekkal na ko ci ñetteelu fan ba te biral ko, ⁴¹waxuma xeet wépp, waaye seede yi Yàlla tànn lu jiitu, maanaam nun ñi daan lekk di naan ak moom gannaaw ndekkiteem. ⁴²Te Yeesu sant na nu, nu yégal xeet wa, di seede ne moom la Yàlla jagleel àtteb ñiy dund ak ñi dee. ⁴³Yonent yépp seedeel nañu ko ne, ku ko gëm, Yàlla dina la baal say bàkkaar ci turam. »

⁴⁴Bi Piyeer di wax loolu, Xel mu Sell mi wàcc ci kaw ñépp ñiy déglu kàddu ga. ⁴⁵Yawut yi gëm yépp nag, ñi ànd ak Piyeer, daldi waaru ci li Yàlla tuur Xel mu Sell, mi mu maye, ci ñi dul Yawut itam. ⁴⁶Ndaxte dëgg nañu léen, ñuy wax yeneen làkk ak di màggal Yàlla.

⁴⁷Booba Piyeer daldi wax ne : « Ñii jot Xel mu Sell mi ni nun, ndax manees na léena baña *sóob ci ndox ? » ⁴⁸Noonu mu santaane, ñu sóob léen ci ndox ci turu Yeesu Kirist. Gannaaw loolu ñu ñaan ko, mu toog ci ñoom ay fan.

Piyeer leeral na jëfam fa kanam gaayi Kirist ya nekk Yerusalem

11 ¹Bi loolu amee ndaw yi ak bokk yi nekk ci diiwaanu Yude, dëgg nañu ne, ñi dul Yawut nangu nañu kàddug Yàlla. ²Bi Piyeer demee *Yerusalem nag, kureelu Yawut gi farataal xaraf, di werante ak moom ne ko : ³« Lu tax nga dem ca këru ñu xaraful, bay lekk sax ak ñoom ? »

⁴Noonu Piyeer daldi léen benn-bennal mbir mi, nettali léen ko ⁵ne : « Nekkoon naa ca dëkku Yope, di fa ñaan ci Yàlla, ba far sama xol seey ci moom ; noonu ma am peeñu : lu mel ni sér bu mag wàcc, jóge ci asamaan, ñu yoor ko ca ñeenti laf ya, mu ñëw ba ci man. ⁶Ma xool ko jàkk, seetlu ko bu baax, ma gis ca boroom ñeenti tànk yu nekk ci kaw suuf, di rabi àll yi, yiy raam ak picci asamaan. ⁷Te dégg naa baat bu ma ne : “Jógal Piyeer, rey te lekk.” ⁸Waaye ma ne : “Mukk Boroom bi, ndax dara lu daganul mbaa lu araaam masula dugg ci sama gémmiñ.” ⁹Waaye ñaareel bi yoon baat bi dellu ne ma : “Lu Yàlla sellal, bu ko araamal.” ¹⁰Loolu am ba muy ñetti yoon, ba noppi ñu ne cas lépp, jème asamaan.

¹¹« Ca saa sa ñetti góor, ña ñu yebal ci man, jóge Sesare, agsi ca kër ga ma dal. ¹²Te Xel mi ne ma : “Àndal ak ñoom, te bu ci werante.” Juróom benni bokk, yi fi teew, gunge woon nañu ma, ba nu dugg ca kër góor googu. ¹³Mu nettali nu ne gis na malaaka, feeñu ko ca këram ne ko : “Yónneel ca dëkku Yope, woolu Simoŋ, mi ñu dàkkentale Piyeer. ¹⁴Dina la xamal ay wax yu lay musal, yaw ak sa waa kër gépp.”

¹⁵« Bi ma tàmbalee wax nag, *Xel mu Sell mi wàcc ci ñoom, ni mu wàcce woon ci nun bu jëkk. ¹⁶Bi loolu amee ma fàttaliku li Boroom bi wax ne : “*Yaxya ci ndox la daan *sóobe, waaye yéen dees na leen sóob ci Xel mu Sell mi.” ¹⁷Gannaaw nag Yàlla jagleel na léen may, gi mu nu mayoon, bi nu gëmee Yeesu *Kirist Boroom bi, man maay kan, bay tebbi àtteb Yàlla ? »

¹⁸Bi ñu déggee loolu, amuñu dara lu ñu ca teg, ñu daldi màggal Yàlla ne : « Yàlla nag may na ñi dul Yawut it ñu tuub seeni bàkkaar, ba am dund gu wóor gi. »

Barnabas ak Sóol ci dëkku Ancos

¹⁹Ñi tasoon nag ndax fitna, ji amoon gannaaw Ecen, ñu dem ba diiwaanu Fenisi, ci dunu Sipar ak ca dëkku Ancos, di wax kàddu gi, waaye yemale ko ci Yawut yi. ²⁰Moona amoon na ci ñoom ay niti Sipar ak dëkku *Siren, ñu ñëw ci Ancos, ba seen wax law ci Gereg yi it, ñu di léen xamal xibaaru jàmm bu Yeesu Boroom bi. ²¹Te loxob Boroom bi ànd ak ñoom, ba mbooloo mu mag gëm te waññiku ci Boroom bi.

²²Ba mbir ma siiwee, ba àgg ci noppi mbooloom ñi gëm ci *Yerusalem, ñu yebal Barnabas ba Ancos. ²³Bi mu agsee nag, ba gis yiw, wi léen Yàlla may, mu bég ci te di léen xiir, ñu wàkkirlu

ci Boroom bi te dogu ci. ²⁴Ndaxte nit ku baax la woon te fees ak Xel mu Sell mi ak ngëm ; noonu mbooloo mu bare dolliku ci Boroom bi.

²⁵Gannaaw loolu Barnabas dem ca dëkku Tars, di wut Sóol. ²⁶Bi mu ko gisee, mu indi ko Ancos. Noonu atum lëmm ñu boka ak mbooloom ñi gëm, di jàngal nit ñu bare. Te ci Ancos lañu jëkka tudde taalibe ya *Gaayi Kirist.

²⁷Ca fan yooyu ay yonent jóge Yerusalem, ñëw Ancos. ²⁸Kenn ci ñoom tudd Agabus jóg, mu yégle jaarale ko ci Xelu Yàlla mi ne xiif bu metti dina daj àddina sépp. Loolu nag amoon na ca ayug buur bu ñuy wax *Kélódd. ²⁹Kon taalibe ya fas yéenee sàkk ndimbal, jëme ca boka ya dëkk diiwaanu Yude, ku nekk ak sa kem kàttan. ³⁰Noonu lañu def nag, teg ko ci loxoy Barnabas ak Sóol, yónnee ko njiit ya.

Yàlla musal na Piyeer ca kaso ba

12 ¹Ca jamono jooja *Erodd buur ba jàppoon na ay nit ci mbooloom ñi gëm, ngir fitnaal léen. ²Noonu mu daldi jàpp Saag, doomu ndeyu Yowaana, mu reylu ko ci jaasi. ³Bi mu gisee nag ne mbir moomu neex na Yawut ya, mu daldi jàpp it Piyeer ; fekk loolu daje ak bési màggalu Yawut, ga ñuy wax *Mburu ma amul lawiir. ⁴Bi mu ko jàppee, mu tëj ko kaso, teg ko ci loxoy ñeenti mboolooy xarekat, ngir ñu wottu ko, fekk mbooloo mu ci nekk di ñeenti nit ; amoon na yéene yóbbu ko ci kanam Yawut ya gannaaw màggalu bésu *Mucc ba.

⁵Noonu ñuy wottu Piyeer ca kaso ba, waaye mbooloom ñi gëm di ko ñaanal Yàlla ak seen xol bépp.

⁶Bi Erodd nekkee ci tãnki indilu ko, ca guddi googa yeewoon nañu Piyeer ak ñaari càllala, muy nelaw diggante ñaari xarekat, te ay xarekat di wottu buntu kaso ba. ⁷Ca saa sa malaakam Boroom bi ñëw, te leer ne ràyy ca néeg ba. Malaaka ma dóor Piyeer ci wetam, yee ko ne ko : « Jógal bu gaaw ! » Noonu jéng ya rot ciy loxoom.

⁸Malaaka ma ne ko : « Takkaal sa geño te sol say dàll. » Mu def ko. Malaaka ma ne ko : « Solal sa mbubb te topp ci man. » ⁹Piyeer génn, topp ca malaaka ma, fekk gëmul sax ne lu am la, waaye mu yaakaar ne peeñu la. ¹⁰Noonu ñu weesu wottukat bu jëkk ba ak ba ca tegu, ñu agsi ca buntu weñ, ba jëm ca dëkk ba, mu daldi ubbikul boppam ci seen kanam. Nu génn nag, jaar ci benn mbedd, malaaka ma daldi ko bàyyi.

¹¹Bi xelam délsee ci moom Piyeer ne : « Léegi xam naa ci lu wóor ne, Boroom bi yónni na malaakaam, musal ma ci loxoy Erodd ak li ma Yawut ya yéene woon lépp. » ¹²Mu rabal xelam ci loolu, daldi dem kër Maryaama, ndeyu Yowaana, mi ñuy wax it Màrk, fekk ñu bare booloo fa, di ñaan ci Yàlla. ¹³Noonu Piyeer fëgg buntu kër ga, te mbindaan mu tudd Rodd wuyusi ko. ¹⁴Mu xàmmi baatu Piyeer, bég ci, ba fàtte koo ubbil, waaye mu daw ci biir, xamle ne Piyeer a nga ca bunt ba. ¹⁵Ñu ne ko : « Xanaa dangaa dof. » Waaye mu dëgër ci li mu wax. Noonu ñu ne ko : « Xanaa malaakaam la. » ¹⁶Fekk Piyeer di gëna fëgg. Noonu ñu tijji, gis ko, daldi waaru. ¹⁷Piyeer taf loxoom ci gëmminam, ngir ñu noppi, daldi léen nettali, ni ko Boroom bi génnee ca kaso ba. Mu ne léen : « Tee ngeen jottali ko Saag ak bokk ya. » Bi mu ko waxee, mu jóge fa, dem feneen.

¹⁸Bi bët setee nag, yëngu-yëngu bu réy am na ca xarekat ya, ñu ne : « Ana Piyeer ? » ¹⁹Noonu Erodd wutlu ko, waaye gisu ko. Kon mu àtte wottukat ya, joxe ndigalu rey léen.

Buur Erodd dee na

Bi loolu amee *Erodd jóge ci diiwaanu Yude, dem dëkku Sesare, toog fa. ²⁰Fekk mu nekk ci xëccoo bu tàng ak waa dëkki Tir ak Sidon. Naka noona ñu ànd, bëgg koo gis. Nu neexal Balastus, bëkk-néegu buur ba, di ñaan jàmm, ndaxte réewu buur ba moo doon dundal seen bos.

²¹Ca bés ba ñu jàpp nag Erodd sol mbubbi buuram, toog ca jal ba ca àttekaay ba, di léen yedd ak a dénk. ²²Noonu mbooloo mi di yuuxu naan : « Lii baatu Yàlla la, du baatu nit ! » ²³Ca saa sa nag, gannaaw màggalul Yàlla, malaakam Boroom bi fàdd ko te ay sax dugg ko, ba mu dee.

²⁴Moona kàddug Boroom bi di gëna màgg tey law.

²⁵Naka Barnabas ak Sóol, bi ñu matalee seen liggéey, ñu jóge *Yerusalem, ñibbi, ànd ak Yowaana mi tudd Màrk.

Yàlla yónni na Barnabas ak Sóol

13 ¹Amoon na ci mbooloom ñi gëm, mi nekk dëkku Ancos, ay yonent ak ay jànglekat : maanaam Barnabas, Simeyon ku ñu dàkkentale Ñuul, Lusiyus mi dëkk *Siren, Manayen mi yaroondoo ak *Erodd boroom diiwaan ba, ak Sóol. ²Am bés nag, bi ñuy jaamu Boroom bi ak di woor, *Xel mu Sell mi ne : « Beralleen ma Barnabas ak Sóol ngir liggéey, bi ma léen wooye. » ³Bi

ñu ko dégge, ñu daldi woor ak a ñaan, *teg léen ay loxo, ba noppi bàyyi léen ñu dem.

Waare nañu ci dunu Sipar

⁴Noonu *Xel mu Sell mi yónni léen. Ñu dem nag ci dëkku Selusi, dugg fa gaal, jëm ci dun bu ñuy wax Sipar.

⁵Bi ñu teeree ca dëkku Salamin nag, ñu yégle fa kàddug Yàlla ca jàngub Yawut ya. Ku tudd Yowaana ànd ak ñoom, di léen jàpple ci liggéey bi.

⁶Noonu ñu jaar ci dun bépp, ba egg dëkku Pafos. Foofa ñu gis luxuskat bu tudd Bar-Yeesu, di Yawut bu mbubboo turu yonent. ⁷Mu bokk ci gàngooru boroom réew ma tudd Sersiyus Poolus, di nit ku neex xel. Moom nag mu woolu Barnabas ak Sóol, ngir bégga dégg kàddug Yàlla. ⁸Waaye Elimas, boroom xam-xam bu ñuul bi —ndaxte loolu la turam di tekki— di léen dogale, ngir bañ boroom réew ma gëm. ⁹Ci kaw loolu Sóol, mi tudd it Pool, daldi fees ak Xel mu Sell mi ; mu xool ko jàkk, ¹⁰ne ko : « Yaw mi fees ak fen ak lu bon, di doomu *Ibliis, tey noonu lépp lu jub, ndax doo bàyyee dëngal yoon yu jub yu Boroom bi ? ¹¹Léegi loxob Boroom bi dina dal sa kaw, te dinga gumba, ba dootuloo gis jant bi ab diir. » Ca saa sa nag ay bëtam muuru, mu daldi tàbbi cig lëndëm, muy làmbatu, di wut ku ko wommat. ¹²Ba boroom réew ma gisee li xew nag, mu daldi gëm, di yéemu ci yoonu Boroom bi.

Waare nañu ci Ancos ci diiwaanu Pisidi

¹³Naka noona Pool ak ñi mu àndal jóge Pafos, jaar ci géej, jëm dëkku Peers ci réewu Pamfili. Yowaana nag tàggo ak ñoom, dellu *Yerusalem.

¹⁴Waaye ñoom ñu jóge Peers, aw ca yoon wa, ba ñëw dëkku Ancos ci diiwaanu Pisidi. *Bésu noflaay ba nag ñu dugg ca jàngu ba, toog. ¹⁵Bi ñu jàngée yoonu *Musaa ak yonent ya, njiiti jàngu ba yónnee ca ñoom ne léen : « Bokk yi, bu ngeen amee lu ngeen di dénk mbooloo mi, waxleen ko. » ¹⁶Noonu Pool jóg, tàllal loxoom ne léen :

« Yéen bokki Israyil ak yéen ñi ragal Yàlla, dégluleen ! ¹⁷Yàllay *bànni Israyil tànn na sunuy maam, di yokk xeet wa, bi ñuy ganeyaan ci Misra ; ba noppi mu génne léen fa ak kàttanu loxoom. ¹⁸Diirub ñeent fukki at mu di léen muñal ca màndiŋ ma. ¹⁹Gannaaw loolu faagal na juróom ñaari xeet ci réewu

Kanaan, ba sunuy maam donn réew ma. ²⁰Loolu lépp xew na ci diirub ñeenti téeméeri at ak juróom fukk.

« Gannaaw loolu mu jox léen ay njiit, ba ci yonent Yàlla Samiyel. ²¹Booba ñuy ñaan buur, te Yàlla jox léen Sóol, doomu Kis ci giiru *Beñamin, muy seen buur diirub ñeent fukki at. Gannaaw ga mu jële ko fa, ²²dellu falal léen buur bu tudd *Daawuda, mu seedee ko nii : “Gis naa Daawuda, doomu *Isayi, ku ma neex ci sama xol, te dina def lépp luy sama coobare.”

²³« Noonu ci askanam Yàlla indil na bànni Israyil Musalkat bi Yeesu, ci ni mu ko dige woon. ²⁴Laata muy ñëw nag, Yaxyaya daan na waare, ne bànni Israyil gépp, ñu tuub seeni bàkkaar, te mu *sóob léen ci ndox. ²⁵Te ba Yaxyay jeexal sasam, mu ne : “Ku ngeen may teg ? Duma *Ki wara ñëw ; waaye am na kuy ñëw sama gannaaw, koo xam ne kii yeyoowumaa tekki ay dàllam.”

²⁶« Bokk yi, yéen askanu *Ibraayma ak yéen ñi ragal Yàlla, kàddug mucc gi ci nun la wàcc. ²⁷Waa Yerusalem ak seeni kilifa xàmmiwuñu woon Yeesu te xamuñu woon waxu yonent, yi ñuy jàng bésob noflaay bu nekk ; teewul ñu amal waxu yonent yi, ci li ñu àtte Yeesu, ba daan ko. ²⁸Yoon dabu ko fenn, moona ñaan nañu *Pilaat, mu reylu ko. ²⁹Noonu ñu def lépp lu yonent yi bindoon ci mbiram, ba noppi ñu wàcce ko ca bant ba, tàbbal ko ci bàmmee. ³⁰Waaye Yàlla dekkal na ko, ³¹te diirub ay fan yu bare feeñu na ñi àndoon ak moom, jóge diiwaanu Galile, dem Yerusalem ; léegi nag ñooy ay seedeem ci wetu xeet wi, ³²te nu ngi leen di xamal xibaaru jàmm bi ne leen, li Yàlla digoon sunuy maam, ³³def na ko ngir nun seeni sët, ci li mu dekkal Yeesu. Moom lañu bindoon ci ñaareelu saaru Sabóor ne :

“Yaa di sama Doom,
maa di sa Baay tey.”

³⁴Te it li ko Yàlla dekkal, ba mu bañatee jaar ci dee, te suuf du ko lekk muk, moom la Yàlla wax ne :

“Dinaa la may barke yu sell te wóor, yi ma digoon
Daawuda.”

³⁵Moo tax mu waxaat feneen ne :

“Doo bàyyi sa Waa ju sell, mu yàqu.”

³⁶Ndaxte bi Daawuda defee coobarey Yàlla ci jamonoom, mu faatu, ñu suul ko, mu fekki ay maamam, suuf lekk ko. ³⁷Waaye ki Yàlla dekkal, yaramam seeyul.

³⁸« Kon nag bokk yi, nangeen xam ne ci moom Yeesu nu ngi leen di yégal mbaalug bàkkaar yi. Te fépp fu yoonu *Musaa tële

woona àttee nit ni ku jub, ³⁹fa la Yeesu di àttee ni ku jub képp ku ko gëm. ⁴⁰Wottuleen nag ba li yonent yi bindoon bañ leena dal, ci li ñu ne :

⁴¹ “Yéen ñiy xeebaate, gisleen lii,
ngeen yéemu ba far ;
ndaxte dinaa def ci seen jamono jěf,
joo xam ne su ngeen ko déggee sax,
dungeen ko gëm.” »

⁴²Bi ñuy génn nag ca jàngu ba, Yawut ya ñaan léen, ñu baamtu wax ja ca bésuub noflaay ba ca tegu. ⁴³Te bi mbooloo ma tasee, ay Yawut yu bare ak ñi tuuboon ci yoonu Yawut te ragal Yàlla, topp ci Pool ak Barnabas. Ñuy diisoo ak ñoom, di léen xiir, ñu wàkkirlu ci yiwu Yàlla.

⁴⁴Noonu bésuub noflaay ba ca tegu, daanaka waa dëkk bépp daje, ngir déglu kàddug Yàlla. ⁴⁵Waaye bi Yawut yi gisee mbooloo ma, ñu daldi fees ak kiñaan, di weddi li Pool di wax te di ko xas. ⁴⁶Bi loolu amee Pool ak Barnabas ne léen ci lu bir : « Yéen lanu wara jékka yégal kàddug Yàlla, waaye gannaaw gantu ngeen ko, ba àtte seen bopp ne yeyoowuleen dund gu dul jeex gi, kon nu ngi waññiku ci ñi dul Yawut. ⁴⁷Ndaxte moom la nu Boroom bi sant ci li mu naan :

“Samp naa la, nga nekk leeru ñi dul Yawut,
ngir nga yóbbu mucc gi, mu daj cati àddina.” »

⁴⁸Ñi dul Yawut nag, bi ñu déggee loolu, daldi bég tey màggal kàddug Boroom bi ; te ñépp ñu jagoo dund gu dul jeex daldi gëm.

⁴⁹Noonu kàddug Boroom bi di law ci diiwaan bépp. ⁵⁰Waaye Yawut ya xiir ay jigéen, ñi woomle te farlu ci diine, ñoom ak magi dëkk ba, ñu fitnaal Pool ak Barnabas, ngir génne léen réew ma. ⁵¹Waaye Pool ak Barnabas daldi yëlëb seen pëndu tànk, ngir dëggal seen weddi, jëm dëkku Ikoñum. ⁵²Naka taalibe yi nag, ñu fees ak mbég ak *Xel mu Sell mi.

Pool ak Barnabas ci dëkku Ikoñum

14 ¹Bi Pool ak Barnabas nekkee Ikoñum nag, ñu dugg ci jàngub Yawut ya, ni ñu ko daan defe ; ñuy waare, ba mbooloom Yawut ak Gereg mu bare gëm. ²Waaye Yawut yu nanguwul yi ñoo jóglu ñi dul Yawut, di ñaawal seen njort ci bokki taalibe yi. ³Pool ak Barnabas nag sax nañu ci Ikoñum lu yàgg, ñu wéeru ci Boroom bi, bay wax ak fit wu dëgër ; te Yàlla dëggal kàddug yiwam, ba

may léen, ñu def ay kéemaan ak ay firnde. ⁴Noonu waa dëkk bi xàjjalikoo, ñii far ak Yawut yi, ñale far ak ndaw ya. ⁵Waaye ñi dul Yawut ak Yawut yi, ñoom ak seeni kilifa, lal pexem fitnaal léen ci sànni ay doj. ⁶Bi ko Pool ak Barnabas yégee nag, ñu daw ca diiwaanu Likawni ca dëkk ya ñuy wax Listar ak Derbë ak wàllaa ya. ⁷Foofa ñu di fa xamle xibaaru jàmm bi.

Pool ak Barnabas ci dëkku Listar

⁸Amoon na ca Listar nag nit ku fa toog, ku ay tànkam làggi, ndax li mu judduwaale lafañ te masula dox. ⁹Moom nag muy déglu Pool miy waare. Noonu Pool xool ko jàkk, gis ne am na ngëm ngir wér. ¹⁰Mu ne ko ak baat bu dëgër : « Jógal taxaw bu jub. » Noonu nit ki ne bërét, jóg, daldi dox.

¹¹Bi mbooloo ma gisee li Pool def, ñu daldi yuuxu, ne ci làkku waa Likawni : « Yàlla yi soppiku nañu nit, wàcc ci nun. » ¹²Noonu ñu tudde Barnabas, *Sës, te tudde Pool, Ermes, ndaxte mooy ki yor wax ji. ¹³Fekk ci buntu dëkk ba amoon na fa kër gu ñuy mąggale Sës. *Sarxalkat ba nag ànd ak mbooloo ma, daldi indi ca bunt ya ay yëkk ak ay caq, yi ñu defare tóor-tóor, ngir mąggal léen ci tuur deretu mala.

¹⁴Waaye bi ko ndaw yi Barnabas ak Sóol déggee, ñu sib ko ba xotti seeni yére, ñu daldi daw, tàbbi ca mbooloo ma, di wax ci kaw ne : ¹⁵« Yéen nit ñi, lu leen xiir ci lii ? Nun it ay nit lanu, ñu bokk bind ak yéen. Te nu ngi leen di xamal xibaaru jàmm ne leen, ngeen dëddu yéfi neen yii te waññiku ci Yàlla miy dund te sàkk asamaan, suuf, géej ak li ñu ëmb lépp. ¹⁶Démb mayoon na xeet yépp, ñu aw seen yoonu bopp. ¹⁷Moona noppiwula firndeel aw meloom ci def lu baax, di leen wàccéele ci asamaan taw buy indi naataange, ba ngeen lekk ba suur, te seen xol fees ak mbég. »

¹⁸Noonu ci lu jafe yey nañu mbooloo ma ak wax jooju, ba tere léen, ñu rendil léen sarax.

¹⁹Waaye bi loolu wéyee amoon na ay Yawut yu jóge Ancos ak Ikoñum, ñu fàbbi mbooloo ma, sànni Pool ay doj, ba yaakaar ne dee na, ñu diri ko ba ca gannaaw dëkk ba. ²⁰Waaye taalibe ya ñëw wër ko, mu daldi jóg, duggaat ca dëkk ba. Ca suba sa nag, mu ànd ak Barnabas, dem Derbë.

Délsi nañu dëkku Ancos

²¹Bi ñu fa àggee nag, ñu xamle fa xibaaru jàmm bi, ba sàkk fa ay taalibe yu bare. Gannaaw loolu ñu délsi Listar, Ikoñum ak

Ancos, ²²di dooleel xeli taalibe ya, xiir léen ñu sax ci yoon wi ; ñu ne léen : « Ci kaw nattu yu bare lanu wara dugge ci nguuru Yàlla. » ²³Ci mbooloom ñi gëm mu nekk nag, ñu tànn ci ay njiit ; ba noppi ñu ñaan Yàlla ak di woor, dénk léen Boroom bi ñu gëm. ²⁴Gannaaw loolu ñu jaar diiwaanu Pisidi, dikk ci Pamfili. ²⁵Ñu yégle kàddu gi ci dëkku Peers, doora dem dëkku Atali.

²⁶Foofa nag ñu dugg gaal, jëm Ancos, fa ñu léen dénke woon ca yiwu Yàlla, ngir liggéey bi ñu àggale. ²⁷Bi ñu agsee, ñu woo mbooloom ñi gëm, nettali léen fi ñu jaar ak Yàlla fépp, ak ni mu ubbee buntu ngëm ci ñi dul Yawut. ²⁸Noonu ñu toog ak taalibe ya diir bu yàgg.

Géew bi am ci Yerusalem

15 ¹Amoon na bés ay nit jóge diiwaanu Yude, ñuy jàngal bokk yi ne léen : « Ku xaraful, ni ko aaday *Musaa santaanee, doo mana mucc. »

²Pool ak Barnabas nag am ak ñoom diisoo ak werante wu metti ; noonu bokk yi jàpp ne, Pool ak Barnabas ak ñeneen ci ñoom war nañoo dem *Yerusalem ca ndaw ya ak njiit ya, ngir leeral werante wi. ³Kon nag mbooloo mi gunge léen, ñu jaar ci wàlli Fenisi ak Samari, di nettali ni ñi dul Yawut waññikoo ci Yàlla, ba bokk yépp am ca mbég mu réy. ⁴Te bi ñu agsee Yerusalem, mbooloom ñi gëm, ndaw yi ak njiit yi teeru léen, ñu nettali léen fi ñu jaar ak Yàlla fépp.

⁵Ci kaw loolu ñeneen, ñi gëm waaye bokk ci tariixab *Farisen ya, daldi jóg ne : « Fàww ñi dul Yawut xaraf, te ñu dénk léen sàmm yoonu Musaa. »

⁶Noonu ndaw yi ak njiit yi dajaloo, ngir seet mbir moomu. ⁷Gannaaw werante wu bare Piyeer jóg ne léen : « Yéen bokk yi, xam ngeen ne ca njàlbéen ga Yàlla tànnoon na ma ci yéen, ngir ma yégal ñi dul Yawut xibaaru jàmm bi, ba ñu gëm. ⁸Yàlla, mi xam xol yi, seede na léen ci li mu léen may *Xel mu Sell mi, ni mu nu ko maye nun itam. ⁹Gënalantewu nu ak ñoom, ci li mu sellal seen xol ci kaw ngëm. ¹⁰Léegi nag lu tax ngeen di diiñat Yàlla, ciy teg taalibe yi yen bu nu masula àttan, nun mbaa sunuy maam ? ¹¹Nun daal ci yiwu Yeesu Boroom bi lanu yaakaara mucce, te ñoom itam, ci lañu wékku. »

¹²Bi mu ko waxee, mbooloo mépp ne xerem, di déglu Barnabas ak Pool, ñuy nettali kéemaan ak firnde yépp, yi Yàlla def jaarale ko ci ñoom ci biir ñi dul Yawut. ¹³Bi ñu noppee, Saag jël kàddu ga

ne : ¹⁴« Bokk yi, dégluleen ma ! Simon nettali na, ni Yàlla seetsee bu jëkk ñi dul Yawut, ngir sàkku ci ñoom xeet wu ñu tudde turam.

¹⁵Te loolu sax dëppoo na ak li yonent yi tëral ; ñu bind ne :

¹⁶“Boroom bi nee na :

Gannaaw loolu dinaa délsi,
te yékkati këru *Daawuda, gi ne tasar,
dinaa defar gent ya,
ba taxawalaat ko.

¹⁷Noonu li des ci doom Aadama wut Boroom bi,
maanaam xeet yi dul Yawut, ñuy tudd sama tur.

¹⁸Man dinaa def loolu, man Boroom bi ko wax,
te ca njàlbéen ba tey ma di ko xamle.”

¹⁹« Kon nag lii mooy sama ndigal : bunu gétën ñi dul Yawut te waññiku ci Yàlla. ²⁰Waaye nu bind léen, ñu moytu ñam wu araam wu ñu tuuroo xërëm, tey moytu njaaloo, ak jur gu médd, bay naan deret ja. ²¹Ndaxte ca njàlbéen ga ba tey am na ca dëkk bu nekk ñuy waare ci yoonu *Musaa ; bésub noflaay bu nekk sax dañu ciy xutba ca jàngu ya. »

Bataaxal bi ndaje mi bind ñi dul Yawut

²²Bi mu ko waxee, ndaw yi ak njiit yi ak mbooloom ñi gëm mépp fas yéenee tànn ci ñoom ay nit, yónni léen Ancos, ñu ànd ak Pool ak Barnabas. Noonu ñu tànn Yudd, mi ñu dippee Barsabas, ak *Silas, di ay njiit ca bokk ya.

²³Ñu jox léen bataaxal bu ne :

Yéen sunu bokk yi dul Yawut te dëkk Ancos, Siri ak Silisi, nu ngi leen di nuy, nun seeni bokk, di ndaw yi ak njiit yi. ²⁴Dégg nanu ne am na ay nit ñu bawoo ci nun, ñu di leen lëjal ak seeni wax, di jaxase seeni xol, te fekk sukkandikuwuñu ci lenn ndigal lu jóge ci nun. ²⁵Kon nag mànkoo nanu ci tànn ay nit, yónnee leen ko, ànd ak sunuy soppe Barnabas ak Pool. ²⁶Noom jaay nañu seen bakkan ngir turu Yeesu *Kirist Boroom bi. ²⁷Yónni nanu nag Yudd ak Silas, ñu di leen xamal xibaar boobu ci seen gëmniñ. ²⁸Ndaxte li neex *Xel mu Sell mi te neex nu, mooy nu bañ leena teg beneen yen, lu dul dénkaane yii am njariñ, ²⁹maanaam ngeen moytu ñam wu ñu tuuroo xërëm, deretu jur gu médd ak njaaloo. Bu ngeen moytoo yëf yooyu, dingeen def lu baax. Ci jàmm.

³⁰Noonu ñu tàggo, dem Ancos, ñu dajale mbooloo mi, jébbal léen bataaxal bi. ³¹Ñu jàng ko nag, seen xol sedd ci doole, ji léen bataaxal bi indil. ³²Te Yudd ak Silas, ñi doon yonent, ñuy dooleel bokk yi, di dëgéral seen fit ak wax yu bare. ³³⁻³⁴Bi loolu amee ñu toog fa ab diir, ba noppi bokk yi yiwi léen ci jàmm, ñu dellu ca ña léen yónni woon. ³⁵Waaye Pool ak Barnabas des ci Ancos, di jàngle ak di xamle xibaaru jàmm bu kàddug Boroom bi, ñoom ak ñeneen ñu bare.

Ñaareelu tukkib ndaw la Pool, ànd ak Silas

³⁶Gannaaw ay fan Pool ne Barnabas : « Nan dellu seeti bokk ya ca dëkk yépp, fu nu masa yéglee kàddug Boroom bi, ba gis nu ñu def. » ³⁷Barnabas nag bëggoon na yóbbaale Yowaana, mi ñuy wax it Màrk. ³⁸Waaye Pool dafa lánk ne : « Matul nu yóbbu ki nu wacoon ca Pamfili, ba àndul woon ak nun ca liggéey ba. »

³⁹Noonu ñu xuloo, ba far tàggo. Barnabas yóbbaale Màrk, ñu dugg gaal, jëm Sipar. ⁴⁰Pool tànn *Silas, dem ; bokk ya dénk léen ci yiwu Boroom bi ; ⁴¹mu jaar ci diiwaanu Siri ak Silisi, di dëgéral mboolooy ñi gëm.

Timote àndsi na ak Pool ak Silas

16 ¹Naka noona mu dikk dëkki Derbë ak Listar, fekk fa taalibe bu tudd Timote te ndeyam di Yawut bu gëm, waaye baayam di Gereg. ²Te mbokk, yi nekk dëkki Listar ak Ikoñum, seedeel nañu ko lu baax. ³Pool bëgg nag mu ànd ak moom, waaye ndegam Yawut yépp, ya dëkk ca wàllaa ya, xam ne baayam Gereg la woon, mu jël ko, xarafal ko. ⁴Bi loolu amee ñuy jaar ca dëkk ya, jottali léen dénkaane, yi ndaw yi ak njiit yi nekk *Yerusalem joxe, te sant léen ñu sàmm ko. ⁵Noonu mboolooy ñi gëm di gëna dëgër ci yoon wi, tey yokku bés bu nekk.

Yàlla wax na ak Pool ci biir peeñu

⁶Bi loolu amee gannaaw *Xel mu Sell mi aaye na léen, ñu yégleji kàddu gi ci diiwaanu Asi, ñu daldi jaari wàlli Firisi ak Galasi. ⁷Bi ñu agsee nag ci wetu diiwaanu Misi, ñuy jéema dugg diiwaanu Bitini, waaye Xelum Yeesu mayu léen ko. ⁸Ñu romb nag Misi, dem dëkku Torowas. ⁹Noonu ci guddi Yàlla feeñu Pool ci nii : nitu Maseduwan taxaw, di ko ñaan ne ko : « Ñëwal ci Maseduwan, wallusi nu ! » ¹⁰Bi mu amee peeñu moomu, ca

saa sa nu^c fexee jàll ba Maseduwan, xam ne Boroom bi moo nu woo, ngir nu xamle fa xibaaru jàmm bi.

Lidi gëm na Kirist ci dëkku Filib

¹¹Noonu nu dugg gaal ca Torowas, jubal dunu Samotaras, jóge fa ca èllëg sa, nu jëm teerub Neyapolis. ¹²Bi nu fa teeree, nu jëm Filib, bi nekk dëkk bi ëpp maana ca wàll woowu ci diiwaanu Maseduwan, di it moomeelu Room. Nu toog fa ay fan.

¹³Bi *bésub noflaay agsee nag, génn nanu ci buntu dëkk ba, jublu ci wetu dex ga, yaakaar ne bérabu ñaanukaay la. Nu toog fa nag, di wax ak jigéen ña fa dajaloo. ¹⁴Fekk am na fa jigéen juy déglu, tudd Lidi, di jaaykatu cuub^d, bu dëkk Catir, te mu ragal Yàlla. Noonu Boroom bi ubbi na xolam, ba mu nangu li Pool di wax. ¹⁵Ci kaw loolu ñu *sóob ko ci ndox, moom ak waa këram, ba noppi mu ñaan nu ne : « Bu ngeen ma jàppee ni ku takku ci Boroom bi, ganesileen ma ci sama kër. » Te mu di nu ci xiir.

Tëj nañu Pool ak Silas ca kaso ba

¹⁶Am bés, ba nuy dem nag ca ñaanukaay ba, nu daje ak jaam bu jigéen bu rabu gisaane solu, te ay sangam di jariñu lu bare ci gisaaneem. ¹⁷Mu daldi topp ci Pool ak nun, di xaacu ne : « Nit ñii jaami Yàlla Aji Kawe ji lañu ; ñoo leen di yégal yoonu mucc. » ¹⁸Muy def noonu ay fani fan, waaye bi ko Pool xajootul, mu waññiku ne rab wa : « Sant naa la ci turu Yeesu *Kirist, génnal ci moom. » Noonu rab wa ne mëll, génn ci moom.

¹⁹Bi ay sangam gisee nag seen buntu wërsëg tëju, ñu daldi jàpp Pool ak *Silas, di léen diri, jëme léen ca pénc ma fa kanam njiit ya. ²⁰Noonu ñu dëj léen fa mbaxanay menne naan : « Yawut yii lëjal nañu sunu dëkk, ²¹di xamle ay aada yu nu sañula nangu mbaa nu di ko topp, nun ñi bokk ci nguuru Room. »

²²Mbooloo ma it ànd ci, dal ci seen kaw ; àttekat ya nag summilu seeni yére, santaane ñu dóor léen ay yar. ²³Noonu ñu dóor léen ay yar yu bare, tëj léen, sant boroom kaso ba, mu wottu léen bu wér. ²⁴Gannaaw jot na ndigal loolu nag, mu sànni léen ca néeg ba gëna ruqu ci biir kaso ba, jéng seeni tànk.

²⁵Ba guddi giy xaaj nag, Pool ak Silas di ñaan ak di sant Yàlla, te ñeneen ñi nekk ca kaso ba di léen déglu. ²⁶Ca saa sa

^c 16.10 Bind nañu nu, ndaxte Luug mi bind Jëf ya mooy wax. ^d 16.14 Cuub yu dâlde la woon, maanaam xonq curr.

suuf yĕngu bu metti, ba fondamaab kaso ba daanu ; bunt yĕpp daldi ne kulbét ubbiku, te jĕngi ña ñu tĕj ne téll tijjiku. ²⁷Ci kaw loolu boroom kaso ba tiite ci ay nelaw, gis bunt yĕpp ubbiku. Mu daldi bocci jaaseem, bĕgga xaru, yaakaar ne ña ñu tĕj dañoo daw. ²⁸Waaye Pool wax ci kaw ne : « Bul lor sa bopp, nun ñĕpp nu ngi fi. »

²⁹Bi ko boroom kaso ba déggee, mu daldi laaj làmp, ne saraax dugg, daanu ci kanam Pool ak Silas, di lox. ³⁰Mu génne léen ci biti ne léen : « Kilifa yi, lu ma wara def, ba mucc ? » ³¹Ñu ne ko : « Gĕmal Yeesu Boroom bi, kon dinga mucc, yaw ak sa njaboot. » ³²Noonu ñu xamal ko kàddug Boroom bi, moom ak waa kĕram gépp. ³³Mu jĕl léen nag ci waxtu woowu ci guddi, raxas seeni gaañu-gaañu, ba noppi ñu *sóob ko ci ndox, moom ak waa kĕram gépp. ³⁴Bi ñu ko defee mu yóbbu léen ca kĕram, jox léen ñu lekk, mu bĕg lool ci li mu gĕm Yàlla, moom ak waa kĕram gépp.

³⁵Bi bĕt setee, àttekat ya yónni alkaati ya, ñu ne boroom kaso ba : « Yiwil ñaari nit ñooñu, ñu dem. » ³⁶Kon boroom kaso ba yégal loolu Pool ne ko : « Àttekat ya jox nañu ma ndigal, ngir ma yiwi leen, ngeen dem ; léegi nag génneleen te dem ci jàmm. »

³⁷Waaye Pool ne alkaati ya : « Dóor nañu nu ay yar ci kanam ñĕpp, ci lu ñu wéerul ci benn àtte, rax-ca-dolli tĕj nañu nu kaso, nun ñiy jaambur ci nguuru Room. Léegi ndax dañu noo bĕgga sànni ci mbedd mi ci kumpa ? Mukk ! Nañu ñĕw, ñoom ci seen bopp, gunge nu ci biti. »

³⁸Bi mu ko waxee, alkaati ya yégal àttekat ya la mu wax. Bi ñu déggee ne jaamburi Room lañu, ñu daldi tiit. ³⁹Ñu ñĕw nag di léen dĕfal, ñu gunge léen ci biti, di léen ñaan, ñu génne dĕkk ba. ⁴⁰Noonu ñu génne ca kaso ba, dugg ci kĕr Lidi, ñu gis fa bokk ya, dĕgĕral léen, daldi dem seen yoon.

Pool ak Silas ci dĕkku Tesalonig

17 ¹Bi ñu fa jógee, ñu aw yoon wa jaar dĕkku Amfipolis ak Apoloni, doora ñĕw Tesalonig, fa Yawut ya am jàngu. ²Pool nag dugg ca ñoom, na mu ko daan defe, ba am fa ñetti bésuub noflaay, muy werante ak ñoom ci li Mbind mi wax. ³Mu di léen ko tekki, te di léen wax ay firnde yuy wone ne fàww *Almasi bi sonn te dekki. Mu ne léen : « Yeesu, mi ma leen di yégal, mooy Almasi bi. » ⁴Noonu ñenn ci Yawut yi gĕm, ànd ak Pool ak *Silas, ñoom ak mbooloo mu mag ci Gereg yi ragal Yàlla, ak jigéen ñu am maana ñu bare.

⁵Waaye kiñaan tàbbi ca Yawut ya, ñu daldi jël ay taxawaalukat ca pénc ma, dajale mbooloo, ñuy yëngal dëkk ba. Ñu daanu ci kër Yason, di wut Pool ak Silas, ngir dëj léen ci kanam waa dëkk ba. ⁶Bi ñu léen gisul nag, ñu diri Yason ak ñeneen ca bokk ya ci kanam àttekat ya. Ñuy wax ci kaw naan : « Nit ñi dëpp àddina sépp agsi nañu fii léegi, ⁷te Yason a léen dalal. Ñoom ñépp dañoo bañ ndigali buur *Sesaar ne, am na beneen buur bu ñuy wax Yeesu. » ⁸Bi ko mbooloo mi ak àttekat yi déggee, ñu daldi jaaxle lool. ⁹Noonu nanguwuñoo yiwi Yason ak ñi ci des, lu dul bi ñu léen bataleelee dara.

Pool ak Silas dem nañu Bere

¹⁰Bi loolu amee bokk yi jállale Pool ak Silas ci saa si ci guddi, ñu jëm Bere. Ba ñu fa eggee nag, ñu dugg ca jàngub Yawut ya. ¹¹Fekk ña fa nekk ñoo gëna am ay teggin waa Tesalonig, ndaxte nangu nañu kàddu ga te sawar ca, di niir Mbind mi bés bu nekk, ba xam ndax loolu dëgg la am déet. ¹²Kon nag Yawut yu bare gëm, ak ñu bare ci Gereg yi, di jigéen yu am maana, ak ay góor.

¹³Waaye bi Yawuti Tesalonig déggee ne Pool mu ngi yégle kàddug Yàlla ci Bere it, ñu daldi fay dikk, di jógloo ak a jaxase mbooloo ma. ¹⁴Noonu bokk yi yebal Pool ca saa sa, mu jëm géej, waaye Silas ak Timote des fa. ¹⁵Ñi ànd ak Pool nag gunge ko ba dëkku Aten. Bi ñu fa àggee, ñu waññiku, yóbbaaale ndigalu Pool ne, Silas ak Timote ñëw fekksi ko ci lu gëna gaaw.

Pool ci dëkku Aten

¹⁶Bi léen Pool di nég ca Aten, mu am naqaru xol wu réy ci li mu gis dëkk ba fees ak ay nataali bokkaale Yàlla. ¹⁷Muy werante nag ca jàngu ba ak Yawut ya ak ña ragal Yàlla, tey werante it bés bu nekk ca pénc ma ak ña fay dajaloo.

¹⁸Noonu ay boroom xam-xam ci mbooloo mi ñuy wax *Epikuren ak ci mbooloo mi ñuy wax *Estowisen, di werante ak moom. Ñenn ci ñoom ne : « Fortukatu xam-xam bii, lu mu bégga wax ? » Te ña ca des, bi ñu déggee Pool di waare xibaaru jàmm bi, aju ci Yeesu ak ci mbirum ndekkite, ñu ne : « Dafa mel ni day waare ay yàlla yu nu xamul. » ¹⁹Kon nag ñu jël ko, yóbbu ko ca géew, ba ñuy wax Areyopas. Ñu ne ko : « Danoo béggoon, nga leeral nu ci sa xam-xam bu bees, bii ngay yégle. ²⁰Ndaxte sol nga ci sunuy nopp lu nu xamul. Danoo béggoona xam nag léegi, loolu lu muy tekki. » ²¹Ndaxte waa Aten ñépp

ak doxandéem ya fa dëkk, wax ak a déglu lu bees rekk lañu daan xënte.

²²Noonu Pool taxaw ci biir mbooloom Areyopas ne léen : « Yéen waa Aten gis naa ne farlu ngeen ci diine lool. ²³Ndaxte bi may doxantu di seet seeni màggalukaay, gis naa ci benn bu ñu bind lii : “Yàlla mi nu xamul.” Li ngeen di màggal nag te xamuleen ko, loolu laa leen di xamal.

²⁴« Yàlla mi sàkk àddina ak li mu ëmb lépp, moom miy Boroom asamaan ak suuf, du dëkk ci néegi màggalukaay yu loxoy nit defar. ²⁵Du jariñu it ci loxoy nit, mel ni dafa soxla dara, ndax moom mooy jox ñépp bakkan ak ruu ak lépp. ²⁶Ci kenn nit la sàkke xeeti àddina yépp, ñu dëkk ci ñeenti xébla yi ; fekk àppal na xeet wu nekk jamonoom, te rédd seen diggi réew. ²⁷Yàlla def na loolu, ngir ñu koy wut ci yaakaaru daj ko ci làmbatu, fekk sax sorewul kenn ci nun. ²⁸“Ndaxte ci moom lanuy dunde, di ci jěf te nekk ci,” ni ko ñenn ci seeni taalifkat dëggale naan : “Nun noo di aw xeetam.” ²⁹Kon nag, bu nu nekkee xeetu Yàlla, warunoo gëm ne Yàlla mel na ni nataali wurus, xalis mbaa doj yu nit defar ci xareñ mbaa xel. ³⁰Ca jamono yu wees ya Yàlla toppul ñàkka xam googa, waaye léegi koo mana doon ak foo mana nekk, Yàlla santaane na, nga tuub say bàkkaar. ³¹Ndaxte sàkk na bés bu muy àtte àddina ci njub, dénk ko Nit ki mu tànn ; te firndeel na loolu bu wóor, ci li mu ko dekkal ca néew ya. »

³²Bi ñu déggee nag, muy wax ci mbirum ndekkitel ñi dee, ñii di ko foontoo, ña ca des ne ko : « Dinanu la déglu ci mbir moomu beneen yoon. » ³³Noonu Pool génn ci seen biir. ³⁴Moona am na ñenn ñu taq ci moom te gëm : xàmmees na ci Denis, ku bokk ci mbooloom Areyopas, ak jigéen ju tudd Damaris, ak ñeneen.

Pool ci dëkku Korent

18 ¹Bi loolu wéyee Pool bàyyikoo Aten, dem Korent. ²Mu tase fa ak Yawut bu tudd Akilas te juddoo diiwaanu Pont. Muy sooga jóge réewu Itali ak soxnaam Pirsil, ndaxte buur ba *Kêlódd sant na Yawut yépp, ñu génn Room. ³Noonu Pool seeti léen, te gannaaw ñoo bokk liggéey, maanaam di defar ay xayma, mu dal fa ñoom, ñuy liggéeyandoo.

⁴*Bés sub noflaay bu nekk nag muy diisoo ak ñi nekk ca jàngu ba, di jéema gëmloo ay Yawut ak ay Gereg. ⁵Waaye bi *Silas ak Timote jógee diiwaanu Maseduwan, egg fa, Pool jublu ci xamle kàddu gi,

tey dëggal ci Yawut yi naan Yeesu mooy *Almasi bi. ⁶Bi ko Yawut ya gântoo nag, di ko xas, mu yëlëb ay yéreem ne léen : « Yéena sàkku seen musiba ; set naa ci. Léegi maa ngi dem ci ñi dul Yawut. »

⁷Ci kaw loolu mu jóge fa, dugg ci këru ku tudd Tisiyus Yustus, di ku ragal Yàlla, te kër ga dend ak jàngu ba. ⁸Kirispus nag, njiitu jàngu ba, gëm na Boroom bi ak waa këram gépp. Te waa Korent ñu bare dégg kàddu gi te gëm ko, ñu *sóob léen ci ndox.

⁹Naka noona Boroom bi feeñu Pool ci guddi ne ko : « Bul tiit dara, waaye deel wax te baña noppi. ¹⁰Ndaxte maa ngi ànd ak yaw, te kenn du la jàpp, ba fitnaal la, ndaxte am naa xeet wu bare ci dëkk bii. » ¹¹Noonu Pool des at ak genn-wàll ci seen biir, di fa jàngle kàddug Yàlla.

¹²Ci nguuru Galyon ci diiwaanu Akayi nag, Yawut ya likkoo, ñu dal ci kaw Pool, yóbbu ko ca àttekaay ba. ¹³Ñu ne : « Kii day xiir nit ñi ci màggal Yàlla ci lu juuyoo ak yoon wi. »

¹⁴Bi Pool béggee wax nag, Galyon ne Yawut ya : « Yéen Yawut yi, bu aju woon ci jàdd yoon walla ñaawteef wu réy, kon liy yoon mooy ma déglu leen. ¹⁵Waaye bu ajoo ci ay werante ciy wax ak ay tur ak seen yoon, loolu seen wàll la ; man дума ko àtte. » ¹⁶Noonu mu dàq léen ca àttekaay ba. ¹⁷Ci kaw loolu nit ñépp jàpp Sosten, njiitu jàngu ba, ñu di ko dóor ca kanam àttekaay ba, waaye Galyon faalewu léen.

Pool délsi na dëkku Ancos

¹⁸Bi loolu wéyee Pool desati fa fan yu bare. Gannaaw ga mu tàggtoo ak bokk ya, dugg gaal jëm Siri, ànd ak Pirsil ak Akilas. Bi mu jógeegul teerub Señsere, mu watlu boppam, ndaxte am na lu mu dige woon ak Yàlla.

¹⁹Noonu ñu teer ci Efes. Pool bàyyi fa ñi mu àndaloon, daldi dugg ca jàngu ba, di diisoo ak Yawut ya. ²⁰Ñu ñaan ko, mu des fa lu gëna yàgg, waaye nanguwul. ²¹Kon mu tàggtoo ak ñoom naan : « Dinaa délsi ci yéen, bu soobee Yàlla. » Noonu mu dugg gaal, jóge Efes, ²²teersi dëkku Sesare, mu dem nuyu mbooloom ñi gëm, ba noppi dem Ancos.

Ñetteelu tukkib Pool, ngir yégle xibaaru jàmm bi

²³Bi mu fa desee ay jamono, mu jóge fa, di jaar dëkkoo dëkk ci diiwaanu Galasi ak Firisi, di dooleel xoli taalibe yépp.

²⁴Amoon na nag Yawut bu tudd Apolos te juddoo Alegsàndiri, mu dikk Efes. Nit ku yewwu la woon te am xam-xam bu yaatu ci

Mbind mi. ²⁵Jàngoon na ci yoonu Boroom bi, di ku farlu ci xelam, muy xamle ak a jàngle bu wóor ci mbirum Yeesu, waaye fekk xam-xamam yem ci ni *Yaxya daan *sóobe ci ndox. ²⁶Noonu mu daldi wax ak fit wu dögër ca jàngu ba. Bi ko Pirsil ak Akilas déggee nag, ñu woo ko fi ñoom, gën ko leeral yoonu Yàlla.

²⁷Naka Apolos bégga dem Akayi, bokk ya xiir ko ca, ñu bind taalibe ya, ngir ñu teeru ko teeru bu rafet. Noonu mu dikk fa te jariñ lool ñi gëm jaare ko ci yiwu Yàlla. ²⁸Ndaxte mu ngay yey Yawut ya ca kanam ñépp, di firi Mbind yi, ba wone ne Yeesu mooy *Almasi bi.

Pool ci dëkku Efes

19 ¹Ba Apolos nekkee Korent nag, Pool jaar ca teggi ya gëna kawe ca réew ma, doora dikk Efes. Noonu mu gis fa ay taalibe. ²Mu ne léen : « Ndax jot ngeen ci *Xel mu Sell mi, bi ngeen gëmee ? » Ñu ne ko : « Déggunu sax ne Xel mu Sell mi am na. » ³Mu ne léen : « Kon nag, bi ñu leen *sóobee ci ndox, lu ciy maana ? » Ñu ne ko : « Xanaa li *Yaxya tëral. » ⁴Pool ne léen : « Yaxya daan na sóob nit ñi ci ndox, ndax bi ñu tuubee seeni bàkkaar ; te mu ne *bànni Israyil, kiy topp ci moom lañu wara gëm, maanaam Yeesu. » ⁵Bi ñu déggee loolu nag, sóob nañu léen ci ndox ci turu Yeesu Boroom bi. ⁶Te bi léen Pool *tegee loxo, Xel mu Sell mi ñëw ci ñoom, ñuy wax yeneen làkk, di wax ci kàddug Yàlla. ⁷Limub nit ñooñu nekk na lu mat fukk ak ñaar.

⁸Noonu Pool dugg ca jàngu ba, di wax ak fit wu dögër diirub ñetti weer, di diisoo ak ñoom ci mbirum nguurug Yàlla, di léen jéema gëmloo. ⁹Waaye bi xolu ñenn ci ñoom fattee, ñu gëmadi, bay suufeel yoon wi ci kanam mbooloo ma, mu jóge ci ñoom, xàjjale taalibe yi ak ñoom, di diisoo bés bu nekk ca jàngukaayu ku ñuy wax Tiranus. ¹⁰Mu wéy ci noonu diirub ñaari at, ba ñi dëkk diiwaanu Asi ñépp dégg kàddug Boroom bi, muy Yawut muy Gereg.

Ay kéemaan yu bare am na ci Efes

¹¹Booba Yàllay def ay kéemaan yu ràññiku yuy jaar ci loxoy Pool. ¹²Ñu yóbbul sax ñi wopp ay kaala ak ay taraxlaay yu laaloon yaramam, ba jàngoro yi di léen bàyyi, rab yay génn ci ñoom.

¹³Noonu ay Yawut yuy wëndeelu, di faj ñi rab jàpp, ñu di léen jéema ñaanal ci turu Yeesu Boroom bi naan : « Ci turu Yeesu,

mi Pool di yégle, génnleen. » ¹⁴Ñi doon def loolu, juróom ñaari doom lañu woon ci Sewa, mi doon *saxalkat bu mag ci Yawut yi. ¹⁵Waaye bi ñu ko defee rab wa ne léen : « Xam naa Yeesu, xam naa it kuy Pool, waaye yéenay ñan ? » ¹⁶Ci kaw loolu nit ka rab jàpp song léen, not léen ñoom ñépp ; mu soxore léen lool, ba ñu daw kër ga, def yaramu neen te gaañu bu metti.

¹⁷Loolu siiw na ci ñépp, ñi dëkk Efes, di Yawut ak Gereg ; tiitaange jàpp léen ñoom ñépp, ba ñu màggal turu Yeesu Boroom bi. ¹⁸Bi loolu amee ñu bare ci ñi gëm ñëw, di wesar ci kanam ñépp seeni jati luxus. ¹⁹Te ñu bare ci ñi daan luxus, indi seeni téere, lakk léen ci kanam ñépp. Te bi ñu xaymaa njég la, mu tollook juróom fukki junniy poseti *daraxma. ²⁰Noonu la kàddu Boroom bi lawe, te not lépp.

²¹Bi loolu wéyee Pool nas xel jëm *Yerusalem, jaar ci diiwaani Maseduwan ak Akayi. Mu ne : « Gannaaw bu ma fa demee, fàww ma seeti Room it. » ²²Mu yebal nag ci Maseduwan ñaari jaraafam, di Timote ak Erast, waaye moom mu des ab diir ci Asi.

Yëngub mbooloo mi ci Efes

²³Fekk booba amoon na yëngu-yëngu bu réy ci lu aju ci Yoon wi. ²⁴Ndaxte nit ku tudd Demetirus, di téggu xalis buy defar nataali xalis ngir màggal Artemis, daan na ci jariñu lu bare, moom ak ay nawleem. ²⁵Noonu mu dajale léen ak seeni liggéeykat ne léen : « Gaa ñi, xam ngeen ne sunu njariñ mu ngi aju ci liggéey bii. ²⁶Gis ngeen nag te dégg ne Pool male gëmloo na bay fàbbi mbooloo mu bare, waxuma ci Efes rekk, waaye ci biir Asi gépp naan : “Yàlla yu ay loxo defar duñu ay yàlla.” ²⁷Léegi kat loraangee ngi nuy yoot, te du yem ci xañ nu sunu liggéey rekk, waaye it dina daaneel màggalukaayu Artemis sunu yàlla ju mag ji, tey neenal ndamam, moom mi Asi gépp te àddina sépp di màggal. »

²⁸Bi ñu déggee loolu, mer mu réy tàbbi ci ñoom, ñuy yuuxu ne : « Artemis mu Efes màgg na ! » ²⁹Noonu dëkk bépp jaxasoo. Ñu bokk benn xalaat, daldi ne milib ca powukaay ba, diri Gayus ak Aristàrk, waa Maseduwan, ñi ànd ak Pool. ³⁰Pool nag bégga dugg ca mbooloo ma, waaye taalibe ya nanguwuñu ko. ³¹Ñenn ca jawriñi nguur gi it, ñuy ay xaritam, yónnee ci moom, di ko dénk, mu baña jaay bakkanam ci dugg ca powukaay ba. ³²Noonu ndaje ma rëb, ba ñii di yuuxu lii, ñale di yuuxu laa, te ña ca gëna bare xamuñu lu waral ndaje ma. ³³Ci kaw loolu

Yawut ya jëñ Alegsàndar ci kanam, te mbooloo ma di ko xaacu ay ndigal, mu daldi tàllal loxoom, ngir làyyi ca mbooloo ma. ³⁴Waaye bi ñu xamee ne Yawut la, ñépp a bokk benn baat, yuuxu diirub lu mat ñaari waxtu naan : « Artemis mu Efes màgg na ! »

³⁵Gannaaw loolu boroom dëkk ba dalal mbooloo ma ne léen : « Yéen waa Efes, ana ku xamul ne dëkku Efes moo di wottukaayu màggalukaayu Artemis ak nataalam, bi wàcce asamaan ? ³⁶Gannaaw nag kenn manta weddi loolu, war ngeena dalal seen xel te baña sañaxu ci dara. ³⁷Ndaxte nit ñii ngeen fi indi sàccuñu ca màggalukaay ya te sosaluñu sunu yàlla. ³⁸Su fekkee ne Demetirus ak ay nawleem jànkoonde nañu ak kenn, am na ay bési layoo ak ñu yilif réew mi ; nañu fa woo ku ñu amleenteel. ³⁹Waaye su ngeen di laaj leneen, mbooloom dëgg dina ko àtte. ⁴⁰Ndaxte fi mu ne man nañu noo jiiñ jógug mbooloo mi ndax li fi xew tey. Te bu loolu amee dunu am aw lay ci mbirum mbooloo mu rëb mii, ndaxte amul dara lu ko waral. » Bi mu waxee loolu nag, mu tas mbooloo ma.

Pool jaar na ci diiwaani Maseduwan ak Geres

20 ¹Bi yëngu-yëngu ba dalee, Pool woo taalibe ya fa moom, dooleel léen. Bi mu ko defee mu tàggo ak ñoom, jóge fa, dellu diiwaanu Maseduwan. ²Noonu mu jaar ca bérab yooyu, di dooleel nit ñi ak wax yu bare ; ba noppi mu dem réewu Geres, ³toog fa ñetti weer. Waaye bi mu nekkee ci kaw tànkì dugg gaal jëm diiwaanu Siri, te Yawut yi lalal ko pexe, mu fas yéenee dellu, jaare Maseduwan. ⁴Booba nag ñii ñoo ànd ak moom : Sopater, doomu Pirus mi dëkk Bere ; Aristàrk ak Segond, ñi dëkk Tesalonig ; Gayus, mi dëkk Derbë, ak Timote ; te it Tisig ak Torofim ñi dëkk Asi. ⁵Ñooñu nag jiitu, di nu nég dëkku Torowas. ⁶Waaye naka nun, gannaaw màggalu Yawut, ga ñuy wax *Mburu ma amul lawiir, nu dugg gaal ci Filib, def ci juróomi fan, fekkxi léen Torowas, nu am fa juróom ñaari fan.

Pool dekkal na Ètikus ci Torowas

⁷Ca bés bu jëkk ca ayu-bés ga, booloo nanu ngir *damm mburu ma. Te Pool, mi bëggoona dem ca èllëg sa, di diisoo ak ñoom te waxtaanam law ba ci xaaju guddi. ⁸Ca néeg bu kawe, ba nu booloo nag, amoon na fa làmp yu bare. ⁹Noonu waxambaane wu tudd Ètikus te toog ca palanteer ba, gëmméentu bay jeyaxu.

Bi Pool di gëna yaatal waxtaanam nag, nelaw daldi ko jàpp, mu xàwwikoo ca ñetteelu taax ma, daanu, ñu yékkati ko, fekk mu dee.

¹⁰Waaye Pool wàcc, daldi sègg ci kawam, roof ko loxoom ne léen : « Bàyyileen jooy yi, mu ngi dund. » ¹¹Noonu mu yéegaat, damm mburu ma, lekk ; ba noppi delluwaat ci waxtaanam, di ko yaatal ba ca njël, doora tàggoo. ¹²Naka waxambaane wa, ñu indi ko muy dund, ba seen xol sedd guyy.

Pool tàggoo na ak njiiti mbooloom ñi gëm ca Efes

¹³Nun nag nu jiitu, dugg gaal jëm Asos, fa nu Pool santoon, nu jële ko fa ; fekk moom fas na yéney dox, ba agsi fa. ¹⁴Noonu mu fekksi nu ci Asos, nu jël ko ca gaal ga, dem Mitilen. ¹⁵Gannaaw loolu gaal ga jóge fa, nu agsi ca ëllëg sa janook dunu Kiyos. Bés ba ca tegu nag nu jàll ba Samos, te ñetteelu fan ba nu àgg Mile. ¹⁶Ndaxte Pool fasoon na yéenee teggi Efes, ngir baña yàgg ci diiwaanu Asi ; mu ngi doon gaawantu, ngir màggal, gi ñuy wax *Pàntakot fekk ko *Yerusalem.

¹⁷Bi Pool eggee Mile nag, mu yónnee ca Efes, ngir woo njiiti mbooloom ñi gëm. ¹⁸Bi ñu ñëwee, mu ne léen : « Yéen xam ngeen bu baax, ni ma doon doxale diirub sama ngan gépp ci seen biir, li dale ci bés bi ma jëkkee teg tànk ci Asi ba tey. ¹⁹Jaamu naa Boroom bi ci woyof gu mat ak ay rongooñ, dékku ay nattu yu ma pexey Yawut yi indil. ²⁰Xam ngeen ne masuma leena nëbb dara lu leen di jariñ, di leen jàngal ci kanam ñépp ak ca kër ya. ²¹Dénk naa Yawut yi ak Gereg yi ne léen, ñu tuub seeni bàkkaar, ba waññiku ci Yàlla te gëm sunu Boroom Yeesu.

²²« Léegi maa ngi nii di dem Yerusalem, ci li ma Xelu Yàlla mi xiirtal, te xawma lu ma fay dal. ²³Xam naa rekk ne ci dëkkoo dëkk *Xel mu Sell mi xamal na ma ne ay buum ak ay metit ñu ngi may nég. ²⁴Waaye sama bakkan soxalu ma, su fekkey bey naa sama sas, ba matal liggéey, bi ma Boroom bi dénki, maanaam ma seedeel ci ñépp xibaaru jàmm, bi ëmb yiwu Yàlla.

²⁵« Fi mu ne nag xam naa ne dootuleen gis sama kanam, yéen ñépp ñi ma jaaroon ci seen biir, di yégle nguuru Yàlla. ²⁶Moo tax may dëggal tey jii ne wàccoo naa ak yéen ñépp bés pénc. ²⁷Ndaxte ñeebluwuma leen, ci di leen xamal lépp li Yàlla digle. ²⁸Wottuleen nag seen bopp te wottu coggal jépp, ji leen Xel mu Sell mi def sàmm, ngeen sàmm mbooloo, mi Yàlla jotal boppam ak deretu Doomam. ²⁹Xam naa ne bu ma leen wonee gannaaw,

bukki yu soxor dinañu tàbbi ci coggal ji te duñu ci ñeeblu kenn. ³⁰Ay nit dinañu jóge ci seen biir sax, di wax luy sàнке, ngir sàкku ay taalibe. ³¹Foogleen nag, di fàttaliku ne diirub ñetti at, guddi ak bëccëg, masumaa noppi di leen artu kenn ku nekk ci yéen ak ay rongooñ.

³²« Léegi nag maa ngi leen di dénк Boroom bi, moom ak kàddug yiwam, gi leen mana dëgëral te may leen cér ci biir gaayi Yàlla yu sell yépp. ³³Nammuma xalisu kenn mbaa wurusam mbaa koodaayam. ³⁴Xam ngeen ne faj naa samay soxla ak soxlay ñi ànd ak man ci sama loxo yii. ³⁵Ci lépp won naa leen royukaay, ci li nu wara dimbali ñi néew doole te fàttaliku li Yeesu Boroom bi wax moom ci boppam ne : “Joxe moo gëna barkeel nangu.” »

³⁶Bi mu waxee loolu, mu sukk ak ñoom ñépp, ñaan ci Yàlla. ³⁷Te ñépp jooy bu metti, di laxasu ci baatu Pool, fóon ko bu baax. ³⁸Li léen gëna teg aw tiis mooy li mu léen wax : « Dootuleen gis sama kanam. » Noonu ñu gunge ko ba ca gaal ga.

Pool jublu na ci dëкku Yerusalem

21 ¹Bi nga xamee ne tàggoo nanu ak ñoom ci naqar, nu dugg gaal, jubal dunu Kos. Te ca èllëg sa nu dem ba teer ca Rodd, ba noppi jóge fa, jàll ba Patara. ²Foofa nag nu gis gaal guy jàll ba Fenisi, nu dugg ca, mu daldi teddi. ³Noonu nu séen dunu Sipar, bàyyi ko ci sunu càmmoñ, jublu diiwaanu Siri, nu teersi Tir. Ndaxte foofa la gaal gi wara yebbee la mu yeboon. ⁴Nu wut taalibe ya, ba gis léen, toog ak ñoom juróom ñaari fan. Ñoom nag ñu ne Pool ci li léen *Xelu Yàlla mi may, mu baña dem *Yerusalem. ⁵Moona bi jataayu gaal ga matee, nu awaat ci yoon wi. Te ñépp gunge nu, ñoom ak seeni soxna ak seeni doom ; nu génn dëкк ba, sukk ca tefes ga, ñaan ci Yàlla. ⁶Noonu nu tàggoo ak ñoom, dugg ca gaal ga, ñu dellu seen kër.

⁷Bi nu jógee Tir nag, nu demaat ci géej, ba teer Patolemayis. Foofa nu nuyu bокк ya, yendu, fanaan. ⁸Nu jóge fa ca èllëg sa, ñëw ba ca dëкku Sesare. Nu dugg ca kër Filib, taskatu xibaaru jàmm bi, mi bокк ci Juróom ñaar ña^e, nu dal fa moom. ⁹Amoon na ñeenti doom yuy janq, ñuy wax ci kàddug Yàlla.

¹⁰Bi nu fa nekkee ay fan nag, yonent bu tudd Agabus jóge Yude, agsi. ¹¹Mu ñëw ci nun, daldi yeew ay loxoom ak i tànkam

^e 21.8 *Juróom ñaar ña* ñooy ñi doon séddale ndimbalu mbooloo ma ca Yerusalem. Seetal 6.5.

ak laxasaayu Pool naan : « Nii la *Xel mu Sell mi waxe : “Ki moom laxasaay gii, Yawut yi dinañu ko yeewe nii ca Yerusalem, jébbal ko ñi dul Yawut.” »

¹²Bi nu déggee loolu, nun ak ña fa nekk nu ñaan Pool, mu baña dem Yerusalem. ¹³Ci kaw loolu Pool ne : « Lu ngeen di jooy, di yàq sama xol ? Bañuma ñu yeew ma rekk, waaye nangu naa sax, ñu rey ma ci Yerusalem ngir turu Yeesu Boroom bi. » ¹⁴Bi nu ko manula dëpp, nu noppi ne : « Kon na coobarey Boroom bi am ! »

¹⁵Gannaaw fan yooyu nu defaru, ngir dem Yerusalem. ¹⁶Noonu ay taalibe yu dëkk Sesare ànd ak nun, yóbbu nu ca nit ku tudd Manason, fu nu wara dal ; moom nag nitu Sipar la woon, di taalibe bu yàgg.

Pool ci dëkku Yerusalem

¹⁷Bi nu agsee *Yerusalem nag, taalibe ya teeru nu ak mbég. ¹⁸Ca èllég sa Pool ànd ak nun, seeti Saag, fekk njiit yépp teew fa. ¹⁹Noonu Pool nuyu léen, nettali léen benn-benn li Yàlla def ci biir ñi dul Yawut, jaarale ko ci liggéeyam.

²⁰Bi ko njiit ya déggee, ñu màggal Yàlla ne ko : « Mbokk mi, gis nga ne am na ay junniy Yawut ñu gëm, te ñépp a sawar ci yoonu Musaa. ²¹Dégg nañu ci sa mbir nag ne yaa ngi jàngal Yawut yépp, yi dëkk ci biir ñi dul Yawut, ñu bàyyi yoonu *Musaa te baña xarafal seeni doom mbaa topp sunuy aada. ²²Lu nu ci wara def nag ? Ndaxte ci lu wér dinañu xam ne ñëw nga. ²³Nu ngi lay digal nag, nga def nii : am na ci nun ñeenti góor ñu dige ak Yàlla. ²⁴Jël léen, bokk ak ñoom setlu, te nga gaddu seen peyu wateef. Noonu ñépp dinañu xam ne li ñu déggoon ci sa mbir du dégg, waaye yaa ngi jëf tey sàmm yoonu Musaa. ²⁵Naka ñi dul Yawut ñi gëm, bind nanu léen li nu àtte ne, ñu moytu ñam wu ñu tuuroo xërëm te moytu deretu médd ak njaaloo. »

²⁶Bi ñu ko waxee, Pool jël nit ña te ca èllég sa mu bokk setlu ak ñoom, ñu dugg ca kër Yàlla ga. Ñu xamle ban bés la seen setlu di àgg, di bés bu ñuy jébbale sarax ngir kenn ku nekk ci ñoom.

Jàpp nañu Pool

²⁷Bi àppu juróom ñaari fan ya di bégga jeex, Yawut yi jóge diiwaanu Asi gis Pool ca kër Yàlla ga. Ñu daldi jógloo mbooloo mépp, jàpp ko, ²⁸di xaacu ne : « Wallee, wallee, yéen bokki

Israyil ! Waa jaa ngi nii, moom miy waare fépp ak ci ñépp, bay suufeel sunu xeet ak yoonu Musaa ak bérab bii ; dugal na sax ay Gereg fii ci kër Yàlla gi, ba indi sobe ci bérab bu sell bii. »
 29Li tax ñu wax loolu, mooy gisoon nañu Torofim mu Efes, ànd ak moom ca dëkk ba, te ñu yaakaar ne Pool dugal na ko ca kër Yàlla ga.

30Noonu dëkk ba bépp màbb, mbooloo ma ne këpp, ñu jàpp Pool, génne ko ca kër Yàlla ga. Ca saa sa ñu tëj bunt ya. 31Bi ñu koy wuta rey, xibaar ba agsi ba ca kilifag mbooloom *xarekat ba, naan Yerusalem gépp jaxasoo na. 32Ca saa sa mu ànd ak ay xarekat ak ay njiiti *xare, ne jaas wàcc ci ñoom. Bi Yawut ya gisee kilifa ga ak xarekat ya nag, ñu daldi bàyyi dóor, ya ñu doon dóor Pool.

33Noonu kilifa ga jegesi jàpp ko, santaane ñu jéng ko ak ñaari cállala. Bi ñu ko defee mu laaj ku mu doon ak lu mu def. 34Waaye ci biir mbooloo ma, bu ñii nee lii, ña ca des ne laa. Kon nag gannaaw manu caa xam dara lu wóor ndax coow li, mu santaane, ñu yóbbu ko ci biir tata ja. 35Bi Pool eggee ca yéegukaayu tata ja, aaytaluu mbooloo ma réy, ba ay xarekat fab ko. 36Ndaxte mbooloo maa nga ko topp, di xaacu ne : « Reyleen ko ! »

Pool layoo na ak waa Yerusalem

37Bi ñu koy bégga dugal ca tata ja, Pool ne kilifa ga : « Ndax man naa laa wax dara ? » Mu ne ko : « Yaw dégg nga gereg ? »
 38Kon nekkuloo waayi Misra, jooju jógloo woon nit ñi keroog te yóbbu woon ñeenti junniy bóomkat ca màndiñ ma ? »
 39Pool ne ko : « Man Yawut laa, di jaambur ci Tars, dëkk bu am tur ci diiwaanu Silisi. Maa ngi lay ñaan, ma wax ak mbooloo mi. »
 40Te kilifa ga may ko ko. Noonu Pool taxaw ca yéegukaay ba, tàllal loxoom mbooloo ma, ñu daldi ne tekk. Mu wax ak ñoom ci làkku yawut ne :

22 1« Yéen bokk yi ak baay yi, dégluleen samaw lay. » 2Bi ñu déggee, mu di léen wax ci làkku yawut, ñu gën ne xerem.

Noonu Pool ne léen : 3« Man Yawut laa, juddoo Tars ci diiwaanu Silisi, yaroo ci dëkk bii. Taalibe laa woon ci Gamaleel, mu jàngal ma bu wér yoonu sunuy maam, ba ma sawar ci Yàlla, mel ni yéen ñépp tey. 4Daan naa fitnaal ña bokkoon ci yoon wii, ba di ci rey sax ; yeew naa góor ak jigéen, tëj léen ; 5*sarxalkat

bu mag ba ak mbooloom njiit yi yépp man nañu ma cee seede. Am bés ñu bindal ma ay bataaxal ngir bokki Damaas. Ma doon fa dem, ngir yeew ña fa nekkoon, indi léen *Yerusalem, ngir ñu yar léen.

6« Waaye ci digg bëccëg, bi ma jaaree ca yoon wa, ba jegesi Damaas, ca saa sa leer gu mag jóge asamaan, melax ba ëmb ma. 7Ma daldi ne nërëm ci suuf, dégg baat bu ma ne : “Sóol, Sóol, lu tax nga di ma fitnaal ?” 8Ma ne ko : “Yaa di kan, Boroom bi ?” Mu ne ma : “Maa di Yeesum Nasaret, mi ngay fitnaal.” 9Ñi ma àndaloon gis nañu leer ga, waaye déggũu baatu ka doon wax ak man. 10Noonu ma laaj ko : “Lu ma wara def, Boroom bi ?” Boroom bi ne ma : “Jógal dem Damaas, foofa dees na la biral lépp, li ma la yen.” 11Gannaaw gisuma woon dara ndax leeraayu melxat ga, ña ma àndal wommat ma, ma ñëw Damaas.

12« Bi ma ko defee ku tudd Anañas ñëw ci man. Nit ku ragal Yàlla la woon ci sàmm yoonu *Musaa, te Yawuti Damaas yépp seedeel ko lu baax. 13Mu taxaw ci sama wet ne ma : “Sóol sama mbokk, delluwaatal di gis.” Noonu ma daldi gisaat ca saa sa, xool ko. 14Mu ne ma : “Sunu Yàllay maam tànn na la, ba may la, nga xam coobareem te gis Aji Jub ji te nga dégg ay waxam. 15Ndaxte li nga gis te dégg ko, dinga ko seede ci ñépp. 16Léegi nag, looy nég ? Jógal, ñu *sóob la ci ndox, nga set ci say bàkkaar ci tudd turu Yeesu.”

17« Bi ma délsee Yerusalem nag, di ñaan ca kër Yàlla ga, leer tàbbi ci man. 18Ma daldi gis Boroom bi, mu ne ma : “Génnal Yerusalem nu mu gëna gaawe, ndaxte duñu nangu li ngay seede ci man.” 19Ma ne ko : “Boroom bi, xam nañu ne dama daan wër jàngoo jàngu, di tēj kaso ak di dóor ay yar ñi la gëm. 20Rax-cadolli bi ñu tuuree deretu Ecen, mi la doon seedeel, teewe naa ko, ànd ca, bay wottu sax yérey ñi ko doon rey.” 21Waaye Boroom bi ne ma : “Demal, dinaa la yebal fu sore, nga jëm ci xeeti ñi dul Yawut.” »

Pool wone na ne jaambur la ci nguuru Room

22Mbooloo ma déglu ko nag ba ca wax jooju, waaye bi ñu déggee loolu, ñu daldi yuuxu naan : « Farleen ko ci àddina ! Yembar mu mel ni moom yeyoowula dund ! » 23Ñu daldi yuuxu ak di sànni seeni yére, tibb suuf, di callmeeru. 24Noonu kilifa ga santaane, ñu dugal Pool ca tata ja te caw ko ay yar yu metti, laaj ko ba xam lu tax ñu di ko yuuxoo nii. 25Waaye bi ñu koy joñ

ak ay der, Pool ne njiitu *xare ba fa taxaw : « Ndax am nga sañ-sañ dóor ay yar jaamburu Room, te fekk yoon dabu ko sax ? »

²⁶Bi ko njiit la déggee, mu fekki kilifaam, yégal ko ko ; mu ne ko : « Ndax xam nga li ngay def ? Nit kale jaambur la ci Room. »

²⁷Noonu kilifa ga ñew laaj Pool : « Wax ma, ndax jaambur nga ci Room ? » Mu ne ko : « Waaw, moom laa. »

²⁸Kilifa ga ne ko : « Man fey naa xalis bu bare, ngir nekk jaambur ci Room. »

Waaye Pool ne ko : « Man de dama koo judduwaale. » ²⁹Ñi ko bëggoona dóor ay yar nag randu ko ca saa sa. Te kilifa ga sax tiit ci xam ne Pool jaamburu Room la, te yeewlu na ko.

Děj nañu Pool ca kureelu àttekati Yawut ya

³⁰Ca èllëg sa kilifa ga bàyyi ko, ndaxte bëggoon na xam bu wóor lu ko Yawut ya jiiñ. Mu santaane ne, *sarxalkat yu mag ya dajaloo, ñoom ak kureelu àttekat ya. Gannaaw loolu mu indilu Pool, děj ko ci seen kanam.

23 ¹Noonu Pool xool jàkk géew ba ne léen : « Bokk yi, ci xel mu dal laa doxale ci kanam Yàlla ba ci bésu tey bi. » ²Ci kaw loolu *sarxalkat bu mag ba, di ku ñuy wax Anañas, sant ña taxaw ca wetam, ñu féel gémmiñam. ³Pool ne ko : « Yàlla dina la dóor, yaw mi naaféq, bay samandaay miir bu joy bu ñu weexal. Yaa ngi toog di ma àtte, ci li yoon wi digle, ba noppi santaane ñu dóor ma, ci li yoon wi tere ! » ⁴Waaye ña taxaw ca wetam ne ko : « Ndax dangay xas sarxalkat bu mag, bi Yàlla fal ? » ⁵Pool ne léen : « Bokk yi, xawma woon ne sarxalkat bu mag bi la, ndaxte tëral nañu ci Mbind mi ne : “Bul wax lu bon sa kilifag xeet.” »

⁶Naka noona Pool, mi xam ne genn-wàllu kureel ga bokk nañu ci tariixab *Sadusen ya, te ña ca des bokk ci tariixab *Farisen ya, mu wax ci kaw ci biir géew ba ne : « Bokk yi, man Farisen laa, te Farisen moo ma jur ; li tax ñu may àtte tey mooy sama yaakaar ci ne, ñi dee dinañu dekki. » ⁷Bi mu waxee loolu nag, werante wu metti daldi xew diggante Farisen ya ak Sadusen ya, ba mbooloo ma xàjjalikoo. ⁸Ndaxte Sadusen yi nanguwuñu ne ndekkite mbaa malaaka mbaa rab, dara am na ci, waaye Farisen nangu nañu yooyu yépp.

⁹Ci kaw loolu nag coow lu bare daldi jib. Ñenn ca *xutbakat, ya bokk ca Farisen ya, ne bërét, daldi xuloo bu metti ne : « Gisunu dara lu bon ci nit kii. Su fekkeente ne rab a ko wax mbaa malaaka...? » ¹⁰Noonu xuloo ba daldi gëna tàng, ba kilifa ga ragal ne, nit ñi dinañu daggaate Pool. Kon mu sant xarekat ya,

ñu wàcc, nangu Pool ci ñoom, yóbbu ko ca tata ja. ¹¹Ca guddi ga nag Boroom bi taxaw ci wetu Pool ne ko : « Takkal sa fit ; ni nga ma seedee ci *Yerusalem, noonu nga may seedee ca Room. »

Yawut ya lal na pexe ngir rey Pool

¹²Bi bët setee Yawut ya daldi lal pexe ; ñu dige ci ngiñ ne duñu lekkati, duñu naanati, ba kera ñuy rey Pool. ¹³Ña lal pexe ma, seen lim ëpp na ñeent fukk. ¹⁴Noonu ñu dem ca sarxalkat yu mag ya ak njiit ya ne léen : « Giñ nanu ne dunu mos dara, ba kera nuy rey Pool. ¹⁵Léegi nag yéen ak *kureelu àttekat ya, laajleen kilifa ga, mu indi ko ci seen kanam, mel ni dangeena bégga seet mbiram bu gëna wóor. Bu ko defee nun dinanu fagaru, ngir rey ko, bala moo agsi. »

¹⁶Waaye jarbaatu Pool yég fiir ga, mu dem, dugg ca tata ja, yégal ko Pool. ¹⁷Bi ko Pool dégge, mu woo kenn ca njiiti *xare ba ne ko : « Yóbbul waxambaane wii ca kilifa ga, ndax am na lu mu ko wara yégal. » ¹⁸Njiit la jël ko, yóbbu ko ca kilifa ga ne ko : « Pool, mi ñu jàpp, moo ma woo, ñaan ma, ma indil la waxambaane wii, ndaxte am na lu mu lay wax. »

¹⁹Noonu kilifa ga jàpp ci loxob waxambaane wa, wéetoo ak moom, laaj ko : « Loo ma bégga yégal ? » ²⁰Mu ne : « Yawut yi dañoo dige, ngir ñaan la, nga indi Pool ëllëg ca kanam kureelu àttekat ya, mel ni dañoo bégga seet mbiram bu gëna wóor. ²¹Bu léen ko may, ndaxte lu ëpp ñeent fukk ci ñoom ñu ngi koy lalal fiir. Dige nañu ak ngiñ ne dootuñu lekk, dootuñu naan, li feek reyuñu ko ; fi mu ne sax fagaru nañu, di xaar, nga nangu. » ²²Kilifa ga nag sant waxambaane wa, mu bañ koo àgge kenn, ba noppi mu yiwi ko, mu dem.

Yóbbu nañu Pool dëkku Sesare

²³Bi mu ko defee mu woo ñaar ci njiiti xare ba ne léen : « Waajal-leen ñaar téeméeri xarekat ak juróom ñaar fukki gawar ak ñaar téeméeri nit ñu gannaayoo xeej, ngeen dem Sesare ci juróom ñeenti waxtu ci guddi. ²⁴Wutal-leen it Pool lu mu war, ngeen yóbbu ko ci jàmm ak salaam ba ca Feligsë, boroom réew mi. » ²⁵Noonu mu bind bataaxal bii :

²⁶Yaw Feligsë mu tedd mi, di boroom réew mi ; man Këlódd Lisiyas maa ngi lay nuy. ²⁷Yawut yi jàpp nañu nit kii, bégga koo rey, waaye bi ma yégee ne jaambur la ci Room, wallu

naa ko ak ay xarekat, ba musal ko. ²⁸Bëggoon naa xam lu tax ñu kalaame ko. Moo tax ma yóbbu ko ca kanam seen *kureelu àttekat ya. ²⁹Gis naa ne li ñu ko jiiñ mu ngi aju ci ay werantey seen yoon, waaye jiiñuñu ko dara lu jar dee mbaa jéng. ³⁰Te bi ma déggee ne ñu ngi koy fexeel, yebal naa ko ci yaw ci saa si. Sant naa nag ñi ko kalaame, ñu xamal la seen lay.

³¹Noonu xarekat ya jël Pool ci guddi, indi ko ba ca dëkku Antipataris, ni ñu léen ko sante. ³²Ca ëllëg sa ñu waññiku, délsi ca tata ja, bàyyi gawar ga, ñu gunge ko. ³³Bi gawar ga àggee Sesare, ñu jox boroom réew ma bataaxal ba, jébbal ko Pool. ³⁴Bi loolu amee boroom réew ma jàng bataaxal ba, laaj ci ban diiwaan la Pool dëkk. Bi mu yégee ne mu ngi dëkk Silisi, ³⁵Mu ne ko : « Kon bu ñi la kalaame ñëwee, dinga layoo. » Mu santaane nag, ñu denc ko ca kër buur ba *Erodd.

Pool lay na ci kanam Feligsë, boroom réew ma.

24 ¹Bi juróomi fan wéyee, Anañas *sarxalkat bu mag ba dikk, ànd ak ay njiit ak layookat bu tudd Tertul, ñu woo Pool ci yoon fa kanam boroom réew ma. ²Noonu ñu woo Pool, te Tertul daldi ko jiiñ naan : « Yaw Feligsë mu tedd mi, sa nguur jural na nu jàmm ju neex, te sa jàppandil soppo na lu bare ci sunu xeet. ³Gis nanu ko fépp ak ci lépp, di la gërëm ak sunu xol bépp. ⁴Waaye ngir baña yàggal jataay bi, maa ngi lay ñaan ci sa lewetaay, nga déglu nu ci lu gàtt. ⁵Ndaxte ci mbirum nit kii teew, gis nanu ne rambaaj la, buy indi xëccoo ci Yawut yi ci àddina sépp, di njiitu mbooloo mu ñuy wax Nasareen. ⁶⁻⁷Dem na ba jéema teddadil sax kër Yàlla ga, waaye jàpp nanu ko. ⁸Soo ko laajee, yaw ci sa bopp, dinga gis ne li nu koy jiiñ dëgg la. » ⁹Ci kaw loolu Yawut ya ànd ca, di dëggal ne loolu wóor na.

¹⁰Bi loolu amee boroom réew ma jox Pool kàddu gi. Noonu mu làyyi ne :

« Xam naa ne yaa ngi àtte xeet wi diirub at yu bare, moo tax maa ngi làyyi ak kóolote. ¹¹Man ngaa wóorliku ne ëppagul fukki fan ak ñaar demoon naa *Yerusalem ngir màggali. ¹²Te kenn gisu ma, maay werante mbaa di jógloo mbooloo, muy ca kër Yàlla ga mbaa ca jàngu ya mbaa ci biir dëkk ba. ¹³Te manuño firndeel dara ci li ñu may jiiñ léegi. ¹⁴Waaye nangu naa ci sa kanam ne maa ngi jaamu Yàllay sunuy maam, ci topp

yoona wi ñu ne mooy tariixa ; terewul ne lépp li ñu tëral ci yoonu *Musaa ak li yonent yi bind, gëm naa ko. ¹⁵Te bokk naa ak ñoom yaakaar ci Yàlla, ne ñi jub ak ñi jubadi dinañu dekki keroog yawmelxayaam. ¹⁶Moo tax fu ma tollu, maa ngi góor-góorlu, ngir am xel mu dal fa kanam Yàlla ak fa kanam nit ñi.

¹⁷« Noonu gannaaw gëjeb at yu bare ñëw naa, ngir indil sama xeet ndimbal te jébbal Yàlla ay sarax. ¹⁸Bi ma koy def nag, gis nañu ma ca kër Yàlla ga, ma setlu ba noppi, fekk ànduma ak mbooloo te indiwuma benn coow. ¹⁹Waaye ay Yawut yu dëkk Asi —xanaa kay ñoo waroona ñëw ci sa kanam, di ma kalaame, bu ñu amee dara lu ñu may topp. ²⁰Waaye it na nit ñii wax ci lan laa tooñe ci jataayu géewub àtte ba, ²¹xanaa li ma waxoon ca kaw ci seen biir rekk ne : “Mbirum ndekkitel ñi dee moo tax ngeen dëj ma ci seen kanam tey !” »

²²Bi mu waxee noonu, Feligsë mi xam bu wóor mbirum yoon wi, yiwi léen ba beneen yoon. Mu ne léen : « Bu Lisiyas kilifag *xare bi ñëwee, dinaa àtte seen mbir. » ²³Noonu mu sant njiitu *xare ba ne ko : « Nanga wottu Pool, waaye nga may ko féex, te bàyyi ay xaritam, ñu topptoo ko. »

²⁴Bi ay fan wéyee, Feligsë ñëwaat, ànd ak soxnaam Dursil, miy Yawut. Noonu mu woolu Pool, di ko déglu ci mbirum gëm Yeesu *Kirist. ²⁵Waaye bi Pool di waxtaan ci mbirum njub ak moom sa bopp ak bés pénc, Feligsë daldi tiit, yiwi ko ne ko : « Demal, bu ma amee jot, dinaa la woolu. » ²⁶Fekk yaakaaroon na it ne, Pool dina ko jox xaalis ; kon mu di ko farala woolu, ngir waxtaan ak moom.

²⁷Bi ñaari at weesoo nag, amoon na ku wuutu Feligsë, tudd Porsiyus Festus. Noonu Feligsë, mi bëggoon lu neex Yawut ya, bàyyi Pool ca kaso ba.

Pool làyyi na ca kanam Festus

25 ¹Bi Festus teersee ci diiwaanam, mu teg ca ñetti fan, dem *Yerusalem. ²Noonu *sarxalkat yu mag ya ak njiiti Yawut ya kalaame Pool ci moom. ³Ñuy sàkku ndimbal ci moom, di ko ñaan bu wér, mu yónni Pool Yerusalem, fekk lal nañu fiiru rey ko ca yoon wa. ⁴Waaye Festus ne léen : « Ñu ngi wottu Pool ca Sesare, te dinaa fa dem fi ak fan yu néew. » ⁵Mu ne léen : « Ñi am maana ci yéen nag, nangeen ànd ak man, layooji ak nit ka, bu dee tooñ na. »

⁶Noonu Festus am fa ñoom juróom ñett ba fukki fan, ba noppi dem Sesare. Ca èllëg sa mu toog ca àttekaay ba, joxe ndigal, ñu

indi Pool. ⁷Bi mu ñëwee nag, Yawut ya jóge Yerusalem wër ko, di ko jiiñ tooñ yu bare te réy, te manuñu léena firndeel.

⁸Noonu Pool làyyi ne : « Tooñuma yoonu Yawut ya, tooñuma kër Yàlla ga, tooñuma buur ba *Sesaar. » ⁹Ci kaw loolu Festus, mi bëgg lu neex Yawut ya, wax Pool ne : « Ndax bëgguloo dem Yerusalem, nga layoo fa ci mbir yii ci sama kanam ? »

¹⁰Waaye Pool ne ko : « Maa ngi nii taxaw ci kanam àttekaayu buur Sesaar ; te fii lañu ma wara àttee. Te yaw ci sa bopp xam nga bu baax ne tooñuma Yawut yi. ¹¹Su ma tooñoon mbaa ma def lu bon lu jar dee, kon duma tinu ngir baña dee. Waaye bu li ñu may jiiñ taxawul, kenn sañu ma léena jébbal. Dénk naa sama mbir Sesaar. »

¹²Bi mu waxee loolu, Festus gise ak ñi ko wër, mu ne ko : « Dénk nga sa mbir Sesaar, kon ci moom ngay dem. »

Festus diisoo na ak buur Agaripa

¹³Ba ñu ca tegee ay fan, buur *Agaripa ak Berenis ñëw Sesare, ngir nuyusi Festus. ¹⁴Bi seen ngan di ruus nag, Festus diis buur ba mbirum Pool ne ko : « Feligsë batale na nu ak kenn ku ñu tëj. ¹⁵Bi ma nekkee *Yerusalem, *sarxalkat yu mag ya ak njiiti Yawut ya kalaame nañu ko ci man, ñaan ma, ma daan ko. ¹⁶Waaye ma ne léen : “Jébbale nit, fekk jàkkaarloowul ak ñi koy jiiñ, ba mana làyyil boppam ci li ñu koy jiiñ, loolu dëppoowul ak aaday nguuru Room.” ¹⁷Bi ñu àndee ak man ba fii nag, randaluma mbir mi, waaye ca èllëg sa sax toog naa ca àttekaay ba, joxe ndigal, ñu indi nit kooku. ¹⁸Ñi koy kalaame nag, bi ñu taxawee, jiiñuñu ko benn ñaawteef ci yi ma yaakaaroon, ¹⁹waaye ñuy werante rekk ak moom ci seen yoon ak ci mbirum ku tudd Yeesu, mi dee, te Pool sax ci ne mu ngi dund. ²⁰Gannaaw lijjanti mbir moomu jafe woon na ma lool nag, ma laaj ko, ndax bëgg na dem Yerusalem, layooji fa ci mbir yooyu. ²¹Waaye Pool ñaan, nu fomm mbiram, ba kera buur bu tedd ba di ko àtte. Noonu santaane naa ñu aj ko, ba keroog ma koy yónnee *Sesaar. »

²²Booba nag Agaripa ne Festus : « Man sax bëgg naa dégg nit kooku. » Festus ne ko : « Bu èllëgee dinga ko dégg. »

Pool teew na ci kanam Agaripa

²³Ca èllëg sa nag *Agaripa ak Berenis ñëw bu xumb, ñu dugg ca néegu àtte ba, ànd ak kilifay *xare ba ak ña am maana ca dëkk ba. Noonu Festus joxe ndigal, ñu indi Pool.

²⁴Bi mu ñëwee, Festus ne : « Buur Agaripa ak yéen ñépp, ñi fi teew tey, nit kaa ngi nii ! Mbiram moo tax mbooloom Yawut yépp, muy ci *Yerusalem, muy fii, wër ma di yuuxu ne : “Nit kii waratula dund.” ²⁵Waaye gis naa ne deful dara lu jar dee. Moona, gannaaw moom ci boppam dénk na boppam buur bu tedd ba, fas naa yéene yónnee ko ko. ²⁶Fekk awma dara lu wóor ci mbiram, lu ma mana bind sang bi. Moo tax ma indi ko ci seen kanam, rawatina ci sa kanam, buur Agaripa, ngir sunu jataay may ma lu ma bind. ²⁷Ndaxte yaakaar naa ne yónnee ku ñu tëj, te bañ caa boole lu ko waral, àndul ak xel. »

Layu Pool fa kanam Agaripa

26 ¹Bi mu ko waxee, *Agaripa ne Pool : « Jëlal kàddu gi. » Noonu Pool tàllal loxoom, daldi làyyi ne :

²« Buur *Agaripa, ma làyyi ci sa kanam tey ci lépp li ma Yawut yiy jiiñ, xol bu sedd la ci man, ³ndaxte xam nga bu baax aaday Yawut yi ak seeni werantey yoon. Kon maa ngi lay ñaan, nga déglu ma ak muñ.

⁴« Ci lu jëm ci Yawut yi, xam nañu sama dund li dale ci samag ndaw, muy ci sama biir xeet, muy ci *Yerusalem. ⁵Xam nañu ma bu yàgg te man nañoo seede, su léen neexee, ne daan naa dund ni *Farisen, te mooy tariixa bi gëna diis ci sunu diine. ⁶Li ma indi ci kureelu àttekat yii nag, mooy yaakaar ne Yàlla dina amal li mu digoon sunuy maam. ⁷Dige booba la fukki giir ak ñaar yu *bànni Israyil di sàkku, ngir jot ko, ci jaamu Yàlla ak cawarte guddi ak bëccëg. Yaw buur, yaakaar joojoo tax ñu may kalaame, ñoom Yawut yi. ⁸Lu tax seen xel dàq ne Yàlla dina dekkal ñi dee ?

⁹« Man sax ci sama bopp defe woon naa ne war naa def lu bare, ngir suufeel turu Yeesum Nasaret. ¹⁰Daan naa ko def ci Yerusalem, ba noppi ma jot sañ-sañ ci *sarxalkat yu mag ya, bay tëj gaayi Yàlla yu bare. Rax-ca-dolli ku ñu ci masoona bëgga rey, ànd naa ci. ¹¹Daan naa wër jàngoo jàngu, di léen teg toskare te di léen jéema weddiloo. Te sama mer daa na tar, ba ma di léen xañ ba ca dëkk yu sore, ngir fitnaal léen.

¹²« Noonu am bés, may dem dëkku Damaas, yor sañ-sañ ak ndigalu sarxalkat yu mag ya. ¹³Ca njolloor, buur bi, gis naa ca yoon wa leer gu jóge asamaan ne ràyy, ba raw leeru jant, melax ba ëmb ma, man ak ñi ma àndal. ¹⁴Nu ne nërëm ci suuf, ma dégg baat bu ma wax ci làkku yawut ne : “Sóol, Sóol, lu tax nga

di ma fitnaal ? Ngay bëre ak man ni fas wuy wonjeetu ku koy jam dëgël, metti na ci yaw.”

15 « Noonu ma ne ko : “Yaa di kan, Boroom bi ?” Boroom bi ne ma : “Maa di Yeesu, mi ngay fitnaal. 16 Waaye jógal taxaw. Lii moo tax ma feeñu la : teg naa la yen, nga di ma seedeel ci lépp li nga gis ci man ak li ma lay feeñuji. 17 Dinaa la musal ci bànni Israyil ak ci ñi dul Yawut. Ci ñoom laa lay yebal, 18 ngir ubbi seeni bët, nga jële léen ci lëndëm, tàbbal léen ci leer, nga nangoo léen ci sañ-sañu *Seytaane, waññi léen ci Yàlla, ma baal léen seeni bàkkaar te may léen cér ci biir sama gaa yi sell ci kaw ngëm.”

19 « Kon nag buur Agaripa, woruma li ma Yàlla yen ci peeñu. 20 Waaye li tàmbali ci Damaas, teg ci dëkku Yerusalem ak réewu Yawut mépp, ba agsi ci ñi dul Yawut, yégal naa léen, ñu tuub seeni bàkkaar te waññiku ci Yàlla, bay jëf lu dëppook réccu. 21 Loolu nag moo waral Yawut yi jàpp ma ca kër Yàlla ga, di ma fexee rey. 22 Waaye gannaaw Yàllaa ngi may taxawu ba tey, maa ngi taxaw fi, di ko seedeel ci mag ak ndaw ; yokkuma dara ci li yonent yi ak *Musaa xamle woon lu jiitu, 23 maanaam *Almasi bi dina dékku ay coono, te mooy jëkka dekki, bay jollil leer ci bànni Israyil ak ñi dul Yawut. »

24 Bi muy làyyee nii, Festus daldi ko gëdd ak baat bu kawee ne ko : « Dangaa dof, Pool ! Xanaa sa njàng mu réy mi da laa xañ sago. »

25 Waaye Pool ne ko : « Festus mu tedd mi, dofuma ; waaye lu dëggu laay wax te ànd ak sago. 26 Yëf yii leer na buur bi, moo tax maa ngi koy wax ak kóolote. Wóor naa ne dara ci lii may wax umpu ko, ndaxte lii amewul ciy ruq. 27 Yaw buur Agaripa, ndax gëmulooy yonent yi ? Xam naa bu wér ne gëm nga. »

28 Noonu Agaripa ne Pool : « Xanaa yaw, ci diir bu gàtt bii rekk, nga ma bégga dugale ci gaayi Kirist ! » 29 Pool ne ko : « Muy tey, muy ëllëg, waxuma yaw rekk waaye it ñi may déglu tey ñëpp, na Yàlla def, ba ngeen fekkisi ma ci li ma nekk, lu moy jéng yii ! »

30 Ci kaw loolu buur ba daldi jóg, boroom réew ma topp ci, Berenis tegu ca ak mbooloo ma mépp. 31 Bi ñu génnee nag, ñuy waxante ne : « Nit kii deful dara lu jar dee mbaa kaso. » 32 Te Agaripa ne Festus : « Manoon nanu koo yiwi, bu dénkuloon mbiram *Sesaar. »

Pool dugg na gaal, di dem Room

27 1 Bi loolu wéyee ñu fas yéene noo dugal gaal jëme réewu Itali. Noonu ñu jël Pool ak ñeneen ñi ñu tējoon, dénk

léen njiitu *xare bu tudd Yulyus, mi bokk ci mbooloom xare mu buur. ²Nu dugg ca gaalu dëkku Adaramit guy taxaw ci teeruy Asi, daldi tàbbi ci biir géej ; te Aristàrk, mi dëkk Tesalonig ci diiwaanu Maseduwan, ànd ak nun.

³Ca èllëg sa nu teer Sidon ; Yulyus laabiir ci Pool, may ko mu dem ci ay xaritam, ngir ñu ganale ko. ⁴Bi nu fa jógee, nu dem ci biir géej, leru dunu Sipar ci fegu ngelaw li, ndaxte ngelaw li da noo soflu. ⁵Nu jàll géej, gi janook diiwaani Silisi ak Pamfili, teersi Mira ca wàlli Lisi. ⁶Foofa nag njiit la gis gaal gu jóge Alegsàndiri, jëm Itali, mu dugal nu ca. ⁷Noonu nuy dem ndànk diirub fan yu bare, ba janook Kanidd ci kaw coono bu réy ; te ndegam ngelaw li mayu nu, nu jëm kanam, nu leru dunu Keret ci fegu ngelaw li, janook Salmon. ⁸Nu romb fa ak coono yu bare, agsi ca bérab bu ñuy wax Teeru yu neex, te dend ak dëkku Lase.

⁹Fekk booba yàggoon nañu ca yoon wa, te dem ci géej daldi aaytal, ndaxte jamonoy *Kooru Yawut ya wees na. Moo tax Pool digal léen ne : ¹⁰« Gaa ñi, gis naa ne tukki bi ëmb na musiba ak kasara ju bare, waxuma gaal gi ak li mu yeb waaye sunuy bakkan sax xaj na ci. » ¹¹Waaye njiit la sobental waxi Pool, déggal dawalkat ba ak boroom gaal ga. ¹²Te gannaaw teeru ba neexula lollikoo, ña ca ëpp mánkoo ci jóge fa, dem ci biir géej, ngir wuta agsi Fenigsë, biy teerub dunu Keret te janook sowu suuf ak sowu kaw, nu lollikoo fa.

Ngelaw lu metti li

¹³Noonu bi ngelaw lu woyof liy jóge sudd wolee, ñu defe ne man nañoo sottal seen pexe, ñu wëgg diigal, daldi tafu ci dunu Keret. ¹⁴Waaye nees-tuut ngelaw lu wole penku, ñu di ko wax « Èrakilon », jóge ca dun ba, ne milib ci sunu kaw. ¹⁵Mu ëpp doole gaal ga, daldi ko wat, ba nu bayliku, daldi yal. ¹⁶Nu daldi daw, leru dun bu tuuti bu ñuy wax Kóda ci fegu ngelaw, rawale looco ga ci kaw gaal ga ak coono bu bare. ¹⁷Bi ñu ko yéegée, ñu fab ay buum, ngir laxas ca taatu gaal ga, ngir ragala daanu ci suuf su nooy su ñuy wax Sirt ; ba noppi ñu daldi sànni diigal, ngir wàññi doxub gaal ga, nuy yale noonu. ¹⁸Waaye bi nu ngelaw li sonalee bu metti, ca èllëg sa ñu sànni la gaal ga yeboon ca géej ga. ¹⁹Te ca ñetteelu fan ba, ñu sànni ak seeni loxo jumtukaay, yi ñu yeboon ngir fàggu. ²⁰Noonu jant bi ne meññ te biddiiw ne mes ay fan yu bare, fekk ba tey ngelaw li di wol ak doole, ba sunu yaakaaru mucc gépp tas.

²¹Bi loolu di xew, fekk gëj nañoo lekk, Pool daldi taxaw ci seen biir ne léen : « Gaa ñi, li gënoon mooy ngeen déglu ma te baña jóge Keret, ba indil seen bopp musiba ak kasara ju réy jii. ²²Léegi nag maa ngi leen di dénk, ngeen takk seen fit, ndax gaal gi rekk mooy yàqu, waaye kenn ci yéen du dee. ²³Ndaxte ci guddi menn malaaka dikkal na ma, jóge ci Yàlla sama Boroom, bi may jaamu. ²⁴Mu ne ma : “Pool bul tiit ; fàww nga taxaw ci kanam *Sesaar, te yaa tax Yàllay aar bakkani ñi nga àndal ñépp.” ²⁵Moo tax, gaa ñi, takkleen seen fit, ndax wóolu naa Yàlla ne li mu ma wax dina am. ²⁶Waaye war nanoo luf cib dun. »

Toju gaal ga

²⁷Ca fukkeelu guddi ga ak ñeent nu nga doon jayan-jayani ca géēju Adiratig ; noonu ca xaaju guddi dawalkati gaal ga defe ne danu jegesi suuf. ²⁸Ñu sànni nattukaay ba ci biir gééj, mu jàpp ñeent fukki meetar, dem ca kanam tuuti, sànniwaat ko, jàpp fanweeri meetar. ²⁹Ñu ragal ne dinañu fenqu ci ay xeer, kon ñu daldi sànni ñeenti diigal ci geenu gaal ga, di ñaan bët set. ³⁰Waaye ci kaw loolu dawalkati gaal ga taafantaloo ne dañuy sànniji ay diigal ca boppu gaal ga, fekk dañuy fexee jël looco ga, ba raw. ³¹Waaye Pool ne njiit la ak xarekat ya : « Bu ñii desul ci gaal gi, dungeen raw. » ³²Noonu xarekat ya dagg buum, yay téye looco ga, bàyyi ko mu wéy.

³³Bi bët setagul, Pool sant léen ñu lekk ; mu ne léen : « Tey mooy seen fukki fan ak ñeent yu ngeen ne jonn, lekkuleen, mosuleen dara. ³⁴Maa ngi leen di sant nag, ngeen lekk, ndax noonu rekk ngeen mana rawe. Ndax genn kawar du rot ci yéen. » ³⁵Bi mu waxee loolu, mu fab mburu, sant Yàlla ci kanam ñépp, damm ko, daldi ko lekk. ³⁶Bi ñu gisee loolu, ñépp dëgëraat, ñu daldi lekk ñoom itam. ³⁷Mboolem ñi nekkoon ca gaal ga mat na ñaar téeméeri nit ak juróom ñaar fukk ak juróom benn. ³⁸Noonu ñu lekk ba suur, daldi sànni pepp ma ca gééj ga, ngir woyofal gaal ga.

³⁹Bi bët setee nag, xàmmiwuñu réew ma, waaye séen nañu ruqu tefes. Noonu ñu fas yéene caa teeral gaal ga, bu ñu ko manee. ⁴⁰Ñu dagg diigal ya, bàyyi léen ci biir gééj, yiwiwaale baar ba ; ba noppi firi wiiru kanam ga, jublu ca tefes ga. ⁴¹Waaye ñu dal ca tundu suuf ca bérab bu ñaari koron daje, gaal ga daldi fa luf. Boppu gaal ga nuur bu baax, ne fa tekk, te dooley duus ya daldi toj geen ba.

⁴²Bi loolu amee xarekat ya bĕgga rey ñi ñu tĕj, ngir ragal ñenn ñi fĕey, ba raw. ⁴³Waaye njiit la bĕgga musal Pool, mu tere léen pexe ma. Mu sant ñi mana fĕey, ñu jĕkka sóobu ca ndox ma, ba jot tefes ga. ⁴⁴Mu sant ñi ci des ñu def noonu, langaamu ci ay dénĕ, mbaa ca tojiti gaal ga. Noonu ñĕpp jot tefes ga ci jàmm ak salaam.

Pool ci dunu Màlt

28 ¹Bi nu rĕccee, nu yĕg ne dun baa nga tudd Màlt. ²Te waa réew ma won nu laabiir gu ràññiku, ndaxte taalal nañu nu sawara, ganale nu ndax taw bi sóob ak sedd bi. ³Pool nag di for matt, di ko def ca taal ba, jaan ne ca mĕlle ndax tàngoor wa, taq ci loxoom. ⁴Bi waa réew ma gisee rab wa wĕkku ci loxoom nag, ñuy waxante naan : « Ci lu wóor nit kii reykat la ; te bi mu rĕccee ca géej ga sax, ndogalu Yàlla mayu ko mu dund. » ⁵Waaye Pool yĕlĕb rab wa ca sawara sa, te wàññiwu ko dara. ⁶Nit ñi di xaar mu newi, mbaa mu ne dàll, dee ; waaye bi ñu négee lu yàgg te gis ne dara jotu ko, ñu soppi xel ne : « Kii yàlla la. »

⁷Amoon na nag ca wet ya ay suuf yu doon moomeelu ku tudd Publiyus, di kilifag dun ba. Mu teeru nu, ganale nu ngan gu réy diirub ñetti fan. ⁸Fekk baayu Publiyus dafa tĕdd ndax ay tàngoori yaram yu koy dikkal ak biiru taññ. Pool nag dem seeti ko, ñaan ci Yàlla, *teg ko ay loxoom, mu daldi wér. ⁹Ci kaw loolu jarag ya ca des ca dun ba daldi dikk, amaat wér-gi-yaram. ¹⁰Ñu teral nu ci fànn yu bare, te bi nuy dem, ñu jox nu li nuy soxla lépp.

Egg nañu dĕkku Room

¹¹Bi nu fa amee ñetti weer, nu dugg ca gaal gu lollikoo ca dun ba, daldi tàbbi ca géej ga. Gaalu dĕkku Alegsàndiri la woon, te yor xàmrikaay guy nataalu *Kastor ak Polugsĕ. ¹²Noonu nu teer dĕkku Sirakus, toog fa ñetti fan. ¹³Nu jóge fa, leri tefes ga, ba agsi Resiyo. Ca ĕllĕg sa ngelawu sudd daldi jóg, te ca ñaareelu fan ba nu teer Pusol. ¹⁴Gis nanu fa ay bokk, ñu ñaan nu, nu toog fa ayu-bés. Noonu nu dem Room. ¹⁵Sunuy xibaar law na, ba egg ca bokk ya fa dĕkk, noonu ñu gatandu nu ba ca péncu Apiyus ak bérab bu ñuy wax Ñetti añaakaay ya. Bi léen Pool gisee, mu sant Yàlla, daldi takk fitam. ¹⁶Bi nu dikkee Room nag, ñu may Pool, mu dĕkk fa ko lew, moom ak xarekat ba koy wottu.

Pool xamle na xibaaru jàmm bi ca Room

17Bi ñetti fan wéyee, mu woolu njiiti Yawuti dëkk ba. Bi ñu dajaloo nag, mu wax léen lii : « Bokk yi, jàpp nañu ma ci *Yerusalem, jébbal ma waa Room, fekk defuma dara luy suufeel sunu xeet, mbaa lu juuyoo ak sunuy aaday maam. 18Waa Room nag seet sama mbir, te bëgg maa bàyyi, ndaxte toppuñu ma dara lu jar dee. 19Waaye bi ko Yawut ya bañee, fas yéene naa dénk sama mbir *Sesaar, fekk ba tey awma dara lu may taqal sama xeet. 20Moo tax ma ñaana gise ak yéen, nu diisoo, ndaxte yaakaaru *bànni Israyil moo tax ñu jéng ma. »

21Bi ñu ko dégge, ñu ne ko : « Jotunu benn bataaxal bu jóge Yude ci sa mbir, te kenn ci bokk, yi fi dikk, jottaliwul mbaa mu seede ci yaw lu bon. 22Waaye bëgg nanoo dégg li nga gëm, ndaxte xam nanu ne, tariixa booba, kenn jubluwu ko fenn. »

23Noonu ñu jox ko bés, te ñu bare ñëw, fekksi ko ca néegam. Mu di léen jàngal suba ba ngoon, di léen dëggal lu jëm ci nguuru Yàlla ak ci Yeesu, tukkee ci yoonu *Musaa ak ci yonent yi, di léen jéema gëmloo. 24Ñenn ñi nag gëm li mu wax, ña ca des weddi ko. 25Gannaaw manuñoo déggoo, ñu bëgga tas. Waaye bi ñuy laata dem, Pool teg ca wax jii : « *Xel mu Sell mi wax na seeni maam dëgg jaarale ko ci yonent Yàlla *Esayi. 26Nee na :

“Demal ci xeet wii ne léen :

‘Dingeen déglu bu baax waaye dungeen xam dara ;
di xool bu baax waaye dungeen gis dara.’

27Ndaxte xolu xeet wii dafa dërkiis ;
dañuy déglu ak nopp yu naqari,
tey gëmm seeni bët,
ngir baña gis ak seeni bët,
dégg ak seeni nopp,
te xam ci seen xol,
ñu waññiku ci man, ma wéral léen.”

28-29« Xamleen nag ne xibaaru mucc gii yégal nañu ko ñi dul Yawut, te ñoom dinañu ko déglu. »

30Noonu diirub ñaari at Pool dëkk ca kër gu muy fey, di fa àggale ñépp ñi koy seetsi. 31Muy yégle nguuru Yàlla, di jàngle ci mbirum Boroom bi Yeesu *Kirst ak fit wu dëgër, te kenn terewu ko ko.